

S. Sayısı : 4

Beynelmîl sıhî mukavelenamenin tasdıkı hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Sıhhat ve içtımâî muavenet encümenleri mazbataları (1/1115)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/2666

22 - VI - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1926 tarihli beynelmîl sıhî mukavelenamenin tasdıkı hakkında Sıhhat ve içtımâî muavenet ve killiğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 - VI - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Mucib sebebler lâyihası

Veba, kolera, sarıhumma gibi bulaşıcı insan hastalıklarının deniz ve kara yollarile memleketler arasında yayılmasına mâni olmak için 14 kânunuevvel 1912 tarihinde Parisde Türkiye murahhasları da dahil olduğu halde muhtelif Devletler mümessilleri tarafından imza edilmiş olan Beynelmîl Sıhhiye mukavelenamesinin takyiden tasdikını Hükümetimiz Lozan muahedenamesinin 100 nci maddesinin 7 nci fıkrasile teahhüd etmişti. Sonraları görülen lüzum üzerine bazı tadiller ve ilâveler yapılmak suretile bu mukavele yerine 1926 tarihinde yine Parisde başka bir mukavele tanzim edilerek muhtelif Devletler murahhasları tarafından imza edilmiştir. Halen bir çok Hükümetler 1926 tarihli olan bu mukaveleyi tasdik etmiş olduklarından bizim de 1912 tarihli mukavele yerine 1926 tarihli olan son mukaveleye iltihakımız muvafık görülmüştür. Esasen Beynelmîl sağlık işleriyle olan muamelelerimizde, bilhassa sahil sıhhiye işlerimizde ötedenberi bu mukavelede yazılı sıhî ve idarî hükümler, kanun ve talimatnamelerimizin hükümleri dairesine alınmak suretile tatbik yeri bulmakta ve senelerden beri hudud ve sahillerimizin sıhî müdafaası bu mukavelename hükümlerine uygun bir şekilde görülmektedir. Bu mukaveleye iştirakimiz hakkındaki muamelelerin şimdiye kadar yapılamamış olması mukavelenamenin 52 nci maddesinin ihtiva ettiği hükümden ileri geliyor idi. Filhakika 52 nci maddenin ilk fıkrasında (Hükümetler kendi memleketlerinin limanlarında veya sahillerinde tavakkuf etmeksizin kara sularında geçen gemilerin sıhî muayenesinden tevekkî edeceklerdir.) tarzında bir kayid mevcuttur. Bu maddeye yapılan bir haşiye ile yalnız Süveyş, Panama ve Kil kanalları bu fıkra hükmünden istisna edilmiş olduğundan Çanak-kale ve Karadeniz Boğazlarından, sahillerimizde tevakkuf etmemek üzere, transit olarak geçen gemilere bu fıkra mucibince hiç bir sıhî muamele yapmamaklığımız lâzımgelenecek ki bu takdirde bu gemilerden sıhhat resimlerinin de tahsiline imkân olmayacağından bu suretle Hudud ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğü bütçesinin en mühim varidat membalarından birini teşkil eden transit gemilere aid resimlerden mahrum kalacak ve bundan başka bu gemilere hiç bir sıhî muamele yapılmaması yüzünden Boğazların sıhî müdafaası da lâyikile temin edilemeyecek idi. Bu mülâhazalar sebebiyle 1926 tarihli Beynelmîl sıhî mukavelenameyi tasdik muamelesine tevessül edilmemiş idi. 20 temmuz 1936 tarihinde aktedilen Montreux mukavelenamesinde Boğazlardan transit olarak geçen gemilerin tâbi olacakları sıhî hükümler ve bu iş için vermeğe mecbur oldukları resim meselesi

tamamile halledilmiş bulunmaktadır. Hariciye vekillüğimizin bu hususta alman mütaleasında, Montreux mukavelenamesinin müzakeresi sırasında âkidlerce malûm bulunan mukavelenamenin mevzu bahis 52 nci maddesi hükmüne muhalif olarak Montreux mukavelenamesine 3 ncü madde ile transit gemilerin sıhhi mürakabesine dair ayrıca hükümler konulmuş olduğu gibi mukaveleye merbut lâhikanın ilk fıkrasile de bu gemilerden alınacak resimler tasrih edilmiş olduğundan bahsedilerek 1926 tarihli sıhhi mukavelenin Montreux mukavelenamesinin buna müteallik bulunan hükümleri mahfuz kalmak kaydı ihtirazisi altında tasdikında ne siyasi ve ne de hukuki bakımlardan bir mahzur mutasavver olmadığı bildirilmiştir. Bu vaziyete göre münhasıran transit gemilere aid resimler yüzünden tasdikını geciktirdiğimiz 1926 tarihli sıhhi mukaveleye iltihakımız için hiç bir mâni kalmamış demektir. Mukavele bir esas mukavele ile bir lâhikadan ibarettir. Esas mukavele beş bab üzerine tertib olunmuş ve her bab muhtelif fasıl ve kısımlara ayrılmıştır. Birinci bab mukavelede nazarı dikkate alman bulaşıcı hastalıkların haber verme muameleleri, gemilere hareketleri esnasında limanlarda tatbik edilecek tedbirler, ecebî memleketler limanları muvaredatına konulan tedbirlerin tebliğ muameleleri, bulaşık limanlardan gelen ticaret ve yolcu eşyası hakkında tatbik edilecek muameleler, bir memleketten çıkan muhacirler, veba, kolera, sarıhumma, lekelihumma ve çiçek hastalıklarına karşı konulacak tedbirler hakkında hükümleri ve ayrıca bu husustaki müşterek ve umumî hükümleri ve aynı hastalıklar sebebiyle kara hududlarında şimendiferlerde alınacak tedbirler hakkındaki hükümleri ihtiva etmektedir. İkinci babda Süveyş kanalında ve bu kanal ile hem hudud memleketlere mahsus hükümler vardır. Üçüncü bab hacı gemileri, dördüncü bab Mısır Sıhhiyei Bahriye ve karantine meclisi hakkında bazı hükümleri ve beşinci bab nihaî hükümleri havî bulunmaktadır. Lâhika kısmında Mısır Sıhhiyei Bahriye ve Karantine Meclisinin sureti teşekkülüne, vazifesine dair bazı hükümler mevcuttur.

Mukaveleyi tasdikımız için hazırlanan kanun lâyihası ilişik olarak sunulmuştur.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Esas No. 1/1115

Karar No. 35

23 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

1926 tarihli beynelmilel sıhhi mukavelenamenin tasdikı nakkında Sıhhat ve içtimaî muavenet vekillüğince hazırlanmış Başvekâletin 22 haziran 1938 tarih ve 6/2666 sayılı tezkeresile Büyük Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize tevdi buyurulmakla tedkik ve müzakere edilmiş ve aynen kabul olunmuştur.

Havalesi mucibince Sıhhat ve içtimaî muavenet encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek

Reisliğe sunulur.

Hariciye En. Reisi	M. M. Na.	Kâ
Trabzon	Tokad	
Hasan Saka	N. Poroy	
Diyarbakır		Kütahya
Z. Mesud Alsan		H. Rahmi Gürpınar
Ankara	İzmir	Erzurum
F. R. Atay	H. Mentеше	P. Demirhan
İstanbul	Kars	Elâzığ
Salâh Cimcoz	M. Akyüz	F. A. Aytaç
Antalya		
Dr. C. Tunca		

Sıhhat ve içtimai muavenet encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Sıhhat ve İ. Mu. Encümeni

Esas No. 1/1115

Karar No. 14

27 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

1926 tarihli beynelmil sıhhi mukavelenamesinin tasdikı hakkında Sıhhat ve içtimai muavenet vekilligince hazırlanıp Başvekilliğin 22 haziran 1938 tarih ve 6/2666 sayılı tezkeresile gönderilen ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte okundu ve görüldü:

Memleketimizde bu güne kadar tatbik edilemekte olan beynelmil sağlık işlerine aid muamelelere ve bunlara dair kanunlarımıza uygun bulunan fakat Çanakkale ve Karadeniz boğazlarından transit olarak geçen gemilerin sıhhi muayenesinin icrasına ve sıhhat resimlerinin tahsiline müsaide olmamasından dolayı yurdumuzun menfaatlerine muvafık görülmiyerek şimdiye kadar tasdik edilmiyen 1926 tarihli beynelmil sıhhi mukavelenamesinin bu mahzuru, 20 temmuz 1926 tarihinde aktedilen «Montreux» mukavelenamesinde transit geçecek gemilerin de sıhhi muameleye tâbi ve resim vermeğe mecbur olduk-

ları kayid ve tesbit edilmesi ile, zail olduğundan hudud ve sahillerimizin sıhhi müdafaasını kuvvetlendiren bu hükümlerin mahfuz kalması kaydi ihtirazisile yazılmış olan kanun lâyihasının Hükümetin teklifi gibi kabulüne karar verilmiştir.

Yüce Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Sıhhat ve İ. Mu. En. R. Na. M. M.

Bursa Bursa

Dr. Refik Güran Dr. R. Güran

Kâtib

Edirne Diyarbakır

Dr. F. Memik Dr. H. Vasfi Somyürek

Bursa Çankırı Denizli

Dr. S. Konuk H. Özgener Dr. H. Berkman

Kayseri Konya Mardin

S. Turgay Dr. O. Ş. Uludağ Dr. R. Levent

Niğde Sinob Malatya

A. Vefik Uluçay H. Okan Dr. H. Oytac

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1926 tarihli Beynelmîl Sıhhi mukavelenamesinin tasdikı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 21 haziran 1926 tarihinde Paris'te tanzim edilip alâkadar Hükümetler muahhasları tarafından imza edilmiş olan Beynelmîl Sıhhi mukavelename Montreux mukavelenamesinin transit gemilere aid hükümleri mahfuz kalmak kaydi ihtirazisi altında tasdik ve kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini yü-

rütmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

21 - VI - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V
Ş. Kaya	Dr. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Ş. Arıkan	A. Çetinkaya	Ş. Kesebir
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr H. Alataş	Rana Tarhan	F. Kurdoğlu

PARİSTE 21 HAZİRAN 1926 TARİHİNDE İMZA EDİLMİŞ OLAN BEYNELMİLEL SİHHİ
MUKAVELENAME

Haşmetli Afganistan Kırallığı, Arnavutluk Cümhur Reisi, Almanya İmparatorluğu Reisi, Arjantin Milleti Reisi, Avusturya İttihadı Cümhur Reisi, Haşmetli Belçika Kırallığı, Brezilya Müttehid Cümhuriyetler Reisi, Haşmetli Bulgaristan Kırallığı, Şili Cümhur Reisi, Çin Cümhur Reisi, Kolombiya Cümhur Reisi, Güba Cümhur Reisi, Haşmetli Danimarka Kırallığı, Döminik Cümhur Reisi, Haşmetli Mısır Kırallığı, Ekvator Cümhur Reisi, Haşmetli İspanya Kırallığı, Amerika Birleşik Hükümetler Cümhur Reisi, Haşmetli Habeşistan Kıralları Kırallığı ve Asaletlû Veliahd ve İmparatorluk Naibi Prensi, Flenlendiya Cümhur Reisi, Fransa Cümhur Reisi, Haşmetli Büyük Britanya ve İrlanda ve Denizlerin ötesinde bulunan Britanya arazisi Müttehid Kırallığı Kırallığı ve Hind İmparatoru, Yunanistan Cümhur Reisi, Guatémala Cümhur Reisi, Hayrı Cümhur Reisi, Haşmetli Hicaz Kırallığı, Honduras Cümhur Reisi, Asaletlû Macaristan Kırallığı Naibi, Haşmetli İtalya Kırallığı, Haşmetli Japon İmparatoru, Liberya Cümhur Reisi, Litvanya Cümhur Reisi, Asaletli Lüksemburg Grand Düşesi, Haşmetli Fas Sultanı, Meksika Cümhur Reisi, Asaletlû Monako Prensi, Haşmetli Norveç Kırallığı, Paraguvay Cümhur Reisi, Haşmetli İran Şahı Lehistan Cümhur Reisi, Partekiz Cümhur Reisi, Haşmetli Romanya Kırallığı, Senmaren Naibleri Kumandanları, Haşmetli Sırp Hırvatlar ve Slovenler Kırallığı, Salvador Cümhur Reisi, Sudan Hükümdarlığı Makamını temsil eden Valii Umumi, İsviçre Federal Meclisi, Çekoslovakya Cümhur Reisi, Asaletlû Tunus Beyi, Türkiye Cümhur Reisi, Sosyalist Sovyetler Birleşik Cümhuriyetlerinin Merkezî İcra Heyeti, Urugvay Cümhur Reisi, Venezüella Cümhur Reisi.

17 kânunusani 1912 tarihinde Pariste imza edilmiş olan Sıhhî mukavelenamenin ahkâmında, vika-ye ilmile tecrübe neticesi olarak hâsıl olan yeni malûmatın icab eylediği tedbirler icra, lekeli hümmaya ve çiçek hastalığına müteallik Beynelmilel bir nizamname tesis ve beynelmilel sıhhî nizamlara hâkim olan esasları mümkün olduğu kadar tevsi etmeğe karar verdikleri cihetle bu maksad ile bir mukavelename akdetmeğe karar vermişler ve salâhiyeti kâmileyi haiz Murahhas olarak şu zatleri yani :

Haşmetli Afganistan Kırallığı :

Efganistanın Paris Orta Elçiliği kâtibi İsiâm Bey Hüdaya Hanı.

Arnavutluk Cümhur Reisi :

Tiran Hastanesi Müdürü Doktor Osmanı.

Almanya İmparatorluğu Reisi :

Almanyanın Paris Büyük Elçiliğinde Orta Elçilik Müşavir hassı Mr. Franouxy, İmparatorluk Dahiliye Nezaretinde Müşavir Dr. Mr. Hameli.

Arjantin Milleti Reisi :

Arjantinin Paris'de Orta Elçisi Müsyü Federico Alvarez de Toledo.

Hıfzıssıhha dairei reisi Doktor Müsyü Araoz Alfaroyı.

Buenos - Ayres Tıp fakültesi hıfzıssıhha profesörü Müsyü Manuel Carbonneli.

Avusturya Cümhur Reisi :

Avusturyanın Parisde Orta Elçisi Müsyü Alfred Grünbergeri.

Haşmetlû Belçika Kırallığı :

Dahiliye ve Hıfzıssıhha nezareti kâtibi umumisi Müsyü Velghey.

Brezilya Müttehid Cümhuriyetler Reisi :

Sıhhati umumiye dairei milliyesi müdürü umumisi Oswaldo Gruz müessesesi müdürü Profesör Doktor Carlos Chagası.

Doktor Müsyü Gilberto Moura Gostayı.

Haşmetli Bulgar Kırallığı :

Bulgaristanın Parisde Orta Elçisi Müsyü Morfoffı.

Sofya Tıp fakültesinde Profesör Müsyü Tochko Petroffı.

Şili Cümhur Reisi :

Şilinin Parisde Orta Elçisi Müsyü Armando Quezadayı.
Şili Tıb fakültesinde Profesör Doktor Müsyü Rodriguez Barrosu.
Şili Tıb fakültesinde Profesör Doktor Müsyü Emilo Aldunteyi.

Çin Cümhur Reisi :

Parisde Ataşemiliter General Yao Sı-kıcuı.
Parisde Çin Orta Elçiliği kâtibi hususisi Doktor Müsyü Sere Ton-Fayı.

Kolombiya Cümhur Reisi :

Bogota Tıb fakültesinde Profesör, Kolombiyanın Parisde Orta Elçisi Doktor Müsyü Miguel Jimenez Lopezi.

Güba Cümhur Reisi :

Gübanın Parisde Orta Elçiliği Müşaviri Müsyü Ramiro Hernandezi.
«Las Animas» hastanesi müdürü Doktor Müsyü Mario Lebredoyı.

Danimarka Kırallı :

Devlet Seromlar müessesesi müdürü Doktor Müsyü Madseni.
Müttehid Gemi mücehhizleri cemiyeti müdürü Müsyü I. A. Korbingi.

Lehistan Cümhur Reisi :

Müstakil Dañğ şehri namma:
Sâbrk Sıhhiye nazırı Doktor Müsyü Witold Chodzkou.
Müstakil Dañğ şehri senatosu Devlet Müşaviri Doktor Carl Stadei.

Dominik Cümhur Reisi :

Sen Dominik Tıb fakültesinde Profesör Doktor müsyü Betancesi.

Haşmetli Mısır Kırallı :

Mısırın Parisde Orta Elçisi Fahri Paşayı.
Mısır Sıhhiye Bahriye ve Karantine Meclisi Reisi Tabib Müsyü Şarl P. Tomsunı.
Mısırın Brükselde Orta Elçiliği ikinci kâtibi, Mısır Hükümetinin Beynelmilel Hıfzıssıhha Dairesi Komitasında Murahhas Doktor Abdüsselâm Cendiği.

Ekvator Cümhur Reisi :

Doktor Müsyü Illmgorth İkazayı.

Haşmetli İspanya Kırallı :

İspanyanın Paris Sefareti Müsteşarı, Orta Elçi Müsyü Le Marki De Foura ve İspanya Sıhhiye müdürü Umumisi Doktor Müsyü Fransisko Marillo İ. Palasyosu.

Amerika Birleşik Hükümetler Cümhur Reisi :

Sıhhatı Umumiye Dairesinde Cerrahı Umumi Doktor Müsyü H. S. Gömmingi.
Sıhhatı Umumiye Dairesinde Cerrah Sinyor ve Doktor Müsyü Talyafero Clarkı.
Sıhhatı Umumiye Dairesinden, Cerrah Doktor Müsyü W. W. Kingi.

Haşmetli Habeşistan Kırallar Kırallığı ve Asaletlü Velihat ve İmparatorluk Naibi :

Orta Elçi Müsyü Le Conte Lagarde, Duc d'Entottoı.

Finlândiya Cümhur Reisi :

Finlândiyanın Parisde Orta Elçisi Müsyü Charles Enckelli.
d'Helsingfors Darülfünununda Profesör Doktor Müsyü Oswald Strengi.

Fransa Cümhur Reisi :

Fransa Sefiri Kebiri Müsyü Cemille Barrérei.
Hariciye Nezaretinde müdürü sani, Orta Elçi, Müsyü Harismendyyi.
Hariciye Nezaretinde müdürü sani Müsyü Navarillesyi.
Pasteur Enstitüsünde müdürü sani Doktor müsyü Calmenttei.
Parisde Tıb Fakültesinde Profesör Doktor Léon Bernardi.

Cezair namma :

Cezair Hıfzıssıhha Daireleri Müfettişi Umumisi Doktor Müsyü Lucien Raynoudı.

Fransa Garbî Afrika namma :

Müstemlike asakiri Tabib Müfettişi Doktor Müsyü Paul Gouzreni.

Fransa Şarkî Afrika namma :

Müstemlike Askerî Tabib Müfettişi Doktor Müsyü Throuxyr.

Fransa Hindicinisî namma :

Hindicininin, Cemiyeti Akvam Şark Kaleminin Müşavir meclisinde Hindicini mürahhası Doktor Müsyü L'herminri.

Hindicini Pasteur Müesseseleri Müdürü Doktor Müsyü Noel Bernardi.

Suriye, Lübnanı Kebir, Aleviler Cebeli Dürüz Hükûmetleri namma :

Hariciye Nezaretinde Müdürü sani, Orta Elçi Müsyü Harismendyyi.

Doktor Müsyü Delması.

Diğer müstemlekeler, himayesi tasarruf ve mandası altındaki arazinin heyeti mecmuası namma :

Müstemlekat nezareti Sıhhiye daireleri müfettişi umumisi doktor Müsyü Audıberti :

Haşmetli Büyük Beritanya ve İrlânda Müttehid Kırallığı ve denizlerin ötesinde bulunan Beritanya arazisi Kırallı ve Hint İmparatoru :

Hıfzıssıhha nezaretinde baştabib Sir George Seston Buchananı.

Hariciye nezaretinde müşavir müsyü John Murrayı.

Kanada malikânesi namma :

Kanada malikânesi Sıhhiye nezareti müdürü umumisi Dr. müsyü John Andrew Amyot.

Avusturya komnon velti namma :

Hıfzıssıhha nezaretinde William Campbell Sawersı.

Yeni Zelanda malikânesi namma :

Tabib kaymakam Price Jamesı.

Hint namma :

Ticaret nezaretinde Hint Hükûmeti kâtibi müsyü David Thomas Chadwickı.

Afrikaî cenubî İttihadı namma :

Beynelmilel Hıfzıssıhha dairesi. meclisinde mürahhas Dr. müsyü Philip Stockı.

Yunanistan Cümhur Reisi :

Parisde Yunan orta elçisi müsyü Carapanosı.

Doktor müsyü Matarangası.

Güatemala Cümhur Reisi :

Parisde maslahatgüzar doktor müsyü Francisco A. Figueroayı.

Haytî Cümhur Reisi :

Doktor Müsyü Georges Audanı.

Haşmetli Hicaz Kırallı :

Sıhhati umumiye müdürü umumisi doktor Mahmud Hamoudéyi.

Hondars Cümhur Reisi :

Parisde Maslahatgüzar Dr. Müsyü Ruben Audino Agunları.

Asaletli Macaristan Kırallığı Naibi :

Basireti içtimaiye Nezaretinde Müşavir Doktor Charles Groschı.

Haşmetli İtalya Kırallı :

Birinci sınıfdan Prêfet Doktor Müsyü Albert Lutrarioyı.

Donanmayı Kırallı Tabib Généralı, Muhacirini umumî Komiserliği Sıhhiye müdürü doktor Müsyü Giovanni Vittorio Repettiyi.

Venedik Liman kumandanı Liman Miralayı Odordo Hutteri.

İtalyanın Paris Sefarethanesi kâtibi müsyü Guido Reccoyı.

Birinci sınıfdan kaymakam doktor Müsyü Cancellierei.

Memaliki ecnebiyede Sıhhiye mürahhası doktor Müsyü Druettiyi.

Haşmetli Japon İmparatoru :

Sefaret Müsteşarı Müsyü Hajimé Matsushmay'ı.

Japonyanın Hıfzıssıhha umumiye dairesi meclisinde murahhas Dr. Müsyü Mitsuzo Tsurumi'yi.

Liberya Cümhur Reisi :

Liberyanın Parisde Orta Elçisi Müsyü Baron R. A. L. Lehmann'ı.

Orta elçilik birinci kâtibi Müsyü Ooms'ı.

Litivanya Cümhur Reisi :

Kaunas Darülfünununda tedrise memur Kaunas şehri sertabibi, İhtiyat sıhhiye generali Dr. Müsyü Pranas Varcuska'yi.

Asaletli Lüksemburg Grand Duchesse :

Lüksemburg Bakterioloji lâboratuarı müdürü Müsyü Praum'ı.

Haşmetli Fas Sultanı :

Hariciye Nezaretinde İkinci Müdürü Müsyü Harismendy'ı.

Cezayir Hıfzıssıhha Daireleri Müfettişi umumisi Dr. Müsyü Lucien Raynaud'ı.

Meksika Cümhur Reisi :

Meksikanın Brükselde Orta Elçisi Dr. Müsyü Cabrerayı.

Asaletli Monako Prensi :

Monako Prensinin Nazırı Müsyü Roussel - Despierres'ı.

Prenslık Hıfzıssıhha Dairesi Müdürü Dr. Müsyü Marsan'ı.

Haşmetli Norveç Kralı :

Norveğin Parisde Orta Elçiliği Müsteşarı Müsyü Sigurd Bentzon'ı.

Sıhhiye İdaresi Müdürü Umumisi Müsyü Mathias Gram'ı.

Paraguay Cümhur Reisi :

Paraguayın Fransada Maslahatgüzarı Dr. Müsyü Gabellero'yi.

Haşmetli Felemenk Kraliçesi :

Felemengin Bernde Orta Elçisi Müsyü Doude Van Troostwyk'ı.

Hıfzıssıhha Meclisi Reisi Dr. Müsyü Josefhou Jitta'yi.

Felemenk Hindinde Sıhhiye Dairesi Sabık Başmüfettişi Dr. Müsyü De Vagel'ı.

Felemengin Ciddede Konsolosu Müsyü Van Der Plas'ı.

Perou Cümhur Reisi :

Perounun Berlinde Orta Elçisi Dr. Müsyü Pablo Ş. Mmbela'yi.

Haşmetli İran Şahrı :

Maarif Nezaretinde sabık müsteşar, Sıhhiye Meclisi Reisi Sanisi ve Hastane Şahî müdürü Dr. Ali Khanpardovv Aazamı, Hanedanı Şahî Sabık Tabibi Dr. Mansour - Charf'ı.

Lehistan Cümhur Reisi :

Sabık Sıhhiye Nazırı Dr. Müsyü Witold Chcunko'ı.

Muahadat Dairesi Reisi Sanisi Müsyü Taylor'ı.

Portekiz Cümhur Reisi :

Sıhhati Umumiye Müdürü Umumisi Profesör Müsyü Ricardo Jorge'ı.

Haşmetli Romanya Kralı :

Bükreş Tıp Fakültesinde Profesör Doktor Müsyü Jean Cantecuzéne'ı,

Sen Maren Naibleri Kumandanları :

Doktor Müsyü Guelpa'yi,

Elsalvador Cümhur Reisi :

Profesör Müsyü Lardé - Arthés'ı,

Haşmetli Sırbılar, Hırvatlar ve Slovenler Kralı :

Pariste Orta Elçisi Müsyü Miroslav Spalayikovrtch'ı,

Sudan Hükümdarlık makamını temsil eden Vali Umumî :

Sudan Tıbbiye dairesi müdürü Doktor Müsyü Oliver Francis Haynes Atkey'yi,

İsviçre Meclisi İttihadisi :

İsviçrenin Pariste Orta Elçisi Müsyü Alphonse Dunant'ı,
Sıhhati umumiye dairei İttihadiyesi müdürü Doktor Müsyü Garriére'yi,

Çekoslovakya Cümhur Reisi :

Prague şehri Sıhhiye daireleri Reisi Doktor Müsyü Ladislav Prochazka'ı,

Asaletli Tunus Beyi :

Hariciye Nezaretinde müdürü sani Müsyü de Navallı'sı,

Türkiye Cümhur Reisi :

Türkiyenin Pariste Büyük Elçisi Fethi'yi,

Sosyalist Sovyet Birleşik Cümhuriyetlerinin Merkezî İcra Heyeti :

Sosyalist Sovyetler Birleşik Cümhuriyetlerinin merkezî icra Heyeti Azasından R. S. F. S. R. m Sıhhati umumiyesi için Millet Komiseri, Profesör Doktor Müsyü Nicolas. Semachko'ı,
Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadının Paristeki sefaretinde Müsteşar Müsyü Jacques Davtian'ı,

Umuru hariciye için Millet komiserliğinde Müdürü sani Müsyü Vladimir Ekorriew.

Gürcistan Sosyalist Sovyet Cümhuriyeti Heyeti Merkeziye İcraiyesi azasından Doktor Müsyü İlia Mammoula'ı,

Okranya Sosyalist Sovyet Cümhuriyeti sıhhati umumiyesi için Millet komiserliğinden Doktor Müsyü Léon Bronstern'ı,

L'Uzbékistan Sosyalist Sovyet Cümhuriyeti Sıhhati umumiyesi için Millet komiserliği kolleji azasından Doktor Müsyü Oganés Mebournoutoff'ı,

R. S. F. S. R. Sıhhati umumiyesi Millet komiserliğinde müşavir Doktor Müsyü Nocolas Freyberg'ı,

R. S. F. S. R. Sıhhati umumiyesi için Millet Komiserliği Sıhhiye ve emrazı istilâiye dairesi âmiri Darülfünunda Profesör Doktor Müsyü Aléxis Syssie'ı,

Oruğvay Cümhur Reisi :

L'uruguayın Pariste sabık Maslahatgüzarı Müsyü Herosa'ı,

Vénézuela Cümhur Reisi :

Vénézuelanın Madridde ve Lâheyde Orta Elçisi Mr. José Ignacio Cardenas'ı.

Nasbetmişlerdir. Müşarünileyhim muvafık ve icab eden şartları haiz şekilde bulunan salâhiyetnamelerini tevdi etmişler ve aşağıdaki hükümleri tesbit eylemişlerdir :

Mütেকaddim hüküm

İşbu mukavelenamenin icraatında; mukaveleyi imza eden Devletler aşağıdaki tarifeleri kabul eylemişlerdir :

1 — Mıntaka kelimesi: bir eyalet, bir vilâyet, bir kaza, bir sancak, bir kanton, bir ada, bir nahiye, bir şehir, bir şehir mahallesi, bir köy, bir liman, bir Cemaat vesaire gibi vüsati ve nüfusu ne olursa olsun, iyice muayyen bir arazi kısmını ifade eder.

2 — Müşahede kelimesi: serbest pratika ikmal edilmezden evvel şahısların gerek gemide ve gerek sıhhi bir istasyonda tecrid edilmelerini ifade eder.

Nezaret kelimesi: eşhasın tecrid edilmediklerini ve derhal serbest pratika almakla beraber gittikleri muhtelif mahallerin sıhhi makamlarına ihbar edilerek orada ahvali sıhhiyelerini tesbit için muayenei tıbbiyeye tâbi tutulmalarını ifade eder.

3 — Mürettebat kelimesi: gemi içerisinde bir memleketten diğerine gitmek için değil, fakat geminin, gemideki kimselerin veya hamulesinin hizmetinde bulunan her şahsı ihtiva eder.

4 — Günü kelimesi : yirmi dört saatlik bir müddet ifade eder.

BİRİNCİ BAB

Umumî hükümler

Birinci fasıl

İşbu mukaveleye iştirak eden memleketlerin Hükümetleri tarafından kendi arazileri üzerinde veba, kolera, sarıhumma yahud kabili intikal diğer bazı hastalıklar zuhur edince, riayet edilecek kaideler

Birinci kısım

Diğer Devletlere yapılacak ihbarlar ve müteakib tebliğler

Birinci madde

Her Hükümet:

- 1 — Kendi arazisi üzerinde görülen ve tahakkuk etmiş olan ilk veba, kolera veya sarıhumma vakasını;
- 2 — Evvelce bulaşık mntakaların haricinde zuhur etmiş ve tahakkuk eylemiş olan ilk veba, kolera veya sarıhumma vakasını;
- 3 — Lekelimumma veya çiçek salgınının mevcudiyetini; derhal diğer Hükümlere ve aynı zamanda Beynelmilel Hıfzıssıhha ofisine ihbar etmekle mükelleftir.

İkinci madde

Birinci maddede bildirilen ihbar ile birlikte veya onu müteakib pek serî olarak:

- 1 — Hastalığın zuhur ettiği mahal;
 - 2 — Hastalığın zuhur ettiği tarih, menşei ve şekli;
 - 3 — Görülen musab ve ölüm sayısı;
 - 4 — Bulaşık mntakanın veya mntakaların vüsatı;
 - 5 — Veba için, kemirici hayvanlar arasında bu intanın mevcudiyeti veya mutad hilâfında olarak telefat bulunduğu;
 - 6 — Kolera için cersume hamilleri bulunduğu takdirde, bunların sayısı;
 - 7 — Sarı humma için Sitégomia calopus (Aedes Egypti) nin endeksi;
 - 8 — İttihaz edilmiş olan tedbirler;
- hakkında etraflı malûmat verilir.

Üçüncü madde

Birinci ve ikinci maddede bildirilen ihbarnameler, hastalığın zuhur ettiği memleketin Hükümet merkezinde bulunan diplomasi heyetlere yahud diplomasi heyeti bulunmayan Devletlerin konsoloshanelerine gönderilir ve o memleketin arazisi üzerinde bulunan konsolosluk mümessillerinin nazarı ittilama müheyya bulundurulur.

Bu ihbarnameler beynelmilel Hıfzıssıhhai umumiye dairesine dahi gönderilir, Hıfzıssıhha dairesi bunları derhal Paristeki diplomasi heyetlere, Parisde diplomasi heyeti bulunmayan Devletlerin konsoloshanelerine ve mukavelei sıhhiyeye iştirak eden memleketlerin Yüksek Sıhhat makamlarına tebliğ eder. Birinci maddede bildirilen ihbarlar telgraf vasıtasile gönderilir.

Beynelmilel Hıfzıssıhha dairesi tarafından işbu mukaveleye iştirak eden memleketlerin Hükümetlerine yahud bu memleketlerin Yüksek Sıhhat makamlarına gönderilen telgrafnameler ile işbu mukavelenameye tevfiikan o Hükümetler ve o makamlar tarafından sevkolunan telgrafnameler Devlet telgrafnamelerine temsil olunarak 10/22 temmuz 1875 tarihli beynelmilel telgraf mukavelesinin 5 nci maddesile bu nevi telgraflar için verilmiş olan hakkı rüçhandan istifade ederler

Dördüncü madde

Birinci ve ikinci maddede bildirilen ihbar ve malûmatı müteakib Hükûmetleri salgının seyrinden haberdar etmek üzere beynelmilel Hıfzıssıhha ofisine muntazam bir surette tebligat yapılır.

Bu tebliğler mümkün olduğu kadar sık ve mükemmel olmalı, (hastalık vakaları ve ölüm adedi hakkında lâakal haftada bir defa vakı olmalı) bilhassa hastalığın tevessüüne mani olmak için ittihaz edilen tedbirler bildirilmelidir. Bu tebligatda, hastalığın memleketden dışarı çıkmasına mâni olmak için gemilere esnayı hareketlerinde tatbik edilmiş ve bilhassa kemirici hayvanlar ve haşereler hakkında ittihaz edilmiş olan tedbirler tasrih edilmelidir.

Beşinci madde

Hükûmetler beynelmilel Hıfzıssıhha dairesi tarafından, mukavelei sıhhiyede nazarı dikkate alınan salgın hastalıklardan kendi arazileri üzerinde zuhur edenlere ve bu hastalıkların bir memleketden diğerine intikaline tesir edecek mahiyette bulunan ahvaline dair haber almağa müteallik, her talebe cevab vermeği taahhüd ederler.

Altıncı madde

Fareler [1] hiyarıklı vebanın intişarına başlıca âmil olduklarından hükûmetler, farelerin tehlikesini azaltmak, limanlarda sık sık muntazam muayeneler yaptırarak veba ile bulaşık olmak noktai nazarımdan farelerin ahvaline dair mütemadiyen haberdar olmak ve bilhassa veba ile bulaşık her muntakada vebalı olarak bulunan farelerin sonuncusundan sonra lâakal altı ay bir müddet zarfında muntazaman fare toplatmak ve bunları bakteriyolojik muayenelerini yaptırmak için ellerinde bulunan vesaitin hepsini istimal etmeği taahhüd ederler. Hükûmetlerin, Beynelmilel Hıfzıssıhha Dairesi vasıtasile, limanların fare vebası noktai nazarımdan ahvaline dair mütemadiyen haberdar edilebilmeleri için bu muayenelerde takib edilen metodlar ve muayenelerin neticeleri - alelâde zamanlarda muntazam fasılalar ile ve veba zuhuru takdirinde her ay mezkûr daireye tebliğ olunacaktır.

Altı aydanberi vebadan masun olan bir limanda, karada, fareler arasında ilk defa olarak veba görüldüğü takdirde bu tebligat en seri vasıtalarla yapılacaktır.

Yedincimadde

Bu mukavelename ile Beynelmilel Hıfzıssıhha Umumiye Dairesine tevdi kılınan vazifenin ifasını teshil için bu daireye - Sengapordaki Şark bürosu da dahil olduğu halde Cemiyeti Akvamın Salgın hastalıklar istihbaratı şubesi tarafından verilen malûmatın müfid olmasından dolayı - Cemiyeti Akvam Hıfzıssıhha Meclisi ile, Umum Amerika Sıhhiye kalemi ile ve bunlara mümasil diğer teşkilât ile lüzumu olan itilâflar akdetmek salâhiyeti verilmiştir. Şurası mukarrerdir ki; yukarıda zikredilen itilâflar ile tesis edilecek münasebat 9 kânunuevvel 1907 tarihli Roma mukavelenamesinin şartlarına hiç bir veçhile mugayir bulunmayacak ve bu itilâflar neticesinde Beynelmilel Hıfzıssıhha Dairesinin yerine diğer hiç bir sıhhi teşekkül kaim olmayacaktır.

Sekizinci madde

Bahsi geçen hükümlerin sürat ve ciddiyetle icrası birinci derecede ehemmiyeti haiz olduğundan Hükûmetler, bu hükümlerin tatbiki için salâhiyet sahibi makamlara talimat vermek lüzumunu teslim ederler.

Her Hükûmet, kendi ülkesinde zuhur eden veba, kolera, sarhumma, lekelihumma veya çiçek va-

[1] Bu mukavelenamede fareler hakkındaki hükümler icabında diğer kemirici hayvanlara ve umumiyetle vebanın intişar âmili olarak tanınmış olan hayvanlar hakkında da tatbik olunur.

kalarından ve bunların şüpheli vakalarından vaktinde haberdar olur ise ancak o takdirde ihbarların kıymeti olacağından Hükümetler kendi ülkelerinde bu hastalıkların ihbarını mecburî tutmayı taahhüd ederler.

Dokuzuncu madde

Hemhudud olan, yahud yekdiğerleri ile sıkı bir surette ticarî münasebetleri bulunan arazi hakkında, salâhiyet sahibi idareler âmirleri arasında doğrudan doğruya bir istihbar servisi teşkil etmek için komşu Hükümetlerin hususî itilâflar akdetmeleri tavsiye olunur. Bu itilâflar Beynelmîlel Hıfzıssıhha Dairesine bildirilecektir.

İkinci kısım

Mukavelede bildirilen tedbirlerin bir arâzi mmtakası muvaredatı hakkında kabili tatbik olduğunu veya tatbikattan kaldırılması lâzımgeleceğini göstermeğe medar olan şartlar

Onuncu madde

Hariçten gelmiş olan veba, kolera veya sarıhumma vakalarının ihabı bu vakaların zuhur etmiş olduğu mmtakanın muvaredatına karşı aşağıda ikinci fasılda bildirilen tedbirlerin tatbikını istilzam etmez. Fakat hariçten gelmemiş olduğu tahakkuk etmiş olan ilk veba veya sarıhumma vakası zuhur ettiği, kolera vakaları mihrak [1] teşkil ettikleri, lekelihumma veya çiçek hastalığı salgın şekilde bulunduğu vakit bu tedbirler tatbik olunurlar.

On birinci madde

İkinci fasılda gösterilen tedbirleri yalnız hakikî bulaşık mmtakalara hasretmek için, Hükümetler o tedbirleri ancak bu mukavelenamede nazarı dikkate alınan hastalıkların, onuncu maddede ikinci fıkranın gösterdiği şartlar dairesinde zuhur etmiş oldukları muayyen mmtakalar muvaredatı hakkında tatbik etmelidirler.

Fakat bu suretle tedbirlerin yalnız bulaşık mmtakaya inhisarı şayanı kabul olmak için bulaşık memleket Hükümetinin: 1 - salgının intişarına mâni olmak için: 2 - aşağıda 13 ncü maddede gösterilen tedbirlerin tatbikı için muktazi tedbirleri ittihaz etmiş olması katiyen şarttır.

On ikinci madde

Bulaşık bir mmtakanın bulunduğu her memleketin Hükümeti, bu mmtakanın intan tehlikesi zail olduğu ve korunma için bütün tedbirler ittihaz edilmiş olduğu vakit keyfiyetten üçüncü maddede tasrih olunan şartlar dairesinde diğer Hükümetler ile Beynelmîlel Hıfzıssıhha Ofisini haberdar edecektir.

Bu ihbardan itibaren, ikinci fasılda gösterilmiş olan tedbirler, sebepleri bildirilmesi lâzım gelen istisnâî haller hariç olmak üzere, mevzubahs mmtaka hakkında tatbik olunmıyacaktır.

[1] *İlk vakaların muhitinin uzağında yeniden vakalar zuhur ederek, hastalığın bidayetinde zuhur eylediği yerde intişarını menetmeğe muvaffak olunamadığı takdirde bir (mihrak) mevcut demek olur.*

Limanlarda ve gemilerin hareketleri esnasında ittihaz olunacak tedbirler

On üçüncü madde

Salâhiyet sahibi makam :

1 — Veba, kolera, sarıhumma, lekelihumma veya çiçek arâzı gösteren kimseler ile hastaların muhitinde ve hastalığı nakletmeğe müsaid şartlar içerisinde bulunan şahısların, gemilere binmelerini menetmek için;

2 — Veba vakalarında farelerin gemiye girmesine mâni olmak için;

3 — Kolera vakalarında gemilere alınacak içme suyunun ve erzakın salim olmasına ve safra olarak tahmil edilen suyun lüzumu halinde dezenfeksiyon ameliyesine tâbi tutulmasına nezaret için;

4 — Sarıhumma vakalarında, sivrisineklerin gemilere girmesine mâni olmak için;

5 — Lekelihumma vakalarında bitli oldukları şüpheli bulunan bilûmum şahısların gemiye rükuplarından evvel bitlerden temizlenmesi için;

6 — Çiçek vakalarında eski elbiselerin ve paçavraların tazyik edilmeden evvel dezenfeksiyona tâbi tutulması için;

Müessir tedbirler ittihaz etmekle mükelleftir.

On dördüncü madde

Hükümetler büyük limanlarla civarlarında ve mümkün olduğu kadar diğer limanlarda ve civarlarında bu mukavelenamede mevzubahs olan hastalıklara karşı vikaye tedbirlerinin ve bilhassa 6 ncı, 8 ncı, ve 13 ncü maddelerde gösterilen tedbirlerin tatbikını temin edebilecek teşkilât ve malzemeye malik sıhhiye hizmetlerini idame etmeği deruhde ederler.

Mezkûr Hükümetler lâakal senede bir defa, limanlarının her biri için, evvelki fıkrada münderiğ hükümler noktai nazarından, sıhhi teşkilâtının haline dair Beynelmîlê Hrfzıssıhhaı umumiye ofisine bir tebliğ göndereceklerdir. Ofis bu malûmatı mukavelenameye iştirak eden memleketlerin yüksek sıhhat makamlarına ya doğrudan doğruya, yahud - 7 ncı maddeye tevfikan akdedilmiş olan itilâflara muvafık olarak - diğer bir Beynelmîlê sıhhi teşekkül vasıtasile gönderecektir.

İkinci fasıl

Birinci fasılda gösterilen hastalıklara karşı müdafaa tedbirleri

On beşinci madde

Sihhat makamları - Mevridi neresi olursa olsun her gemiyi tabbî muayeneye - ve ahval icabettiği takdirde derin bir muayeneye tâbi tutabilirler.

Bir geminin muvasalatında tâbi tutulabileceği tedbirler ve sıhhi muameleler gemide mevcut vakanın ve seyahat esnasındaki sıhhi hususların tahkiki üzerine tayin olunur.

Bu mukavelenamenin birinci faslındaki birineikısının ve 14 ncü maddenin hükümlerine tevfikan verilmiş olan malûmatı ve birinci faslın ikinci kısmı hükmüne tevfikan kendisine terettüb eden mecburiyetleri nazarı itibare alarak, her ecebi liman muvaredatının kendi limanlarında tâbi tutulacağı usulü tesbit etmek ve bilhassa mezkûr usul noktai nazarından ecebi bir limanın bulaşık addolunması lâzımegeleceğine dair karar vermek her Hükümetin kendisine aiddir.

Bu fasılda münderiğ şekillerde görülen tedbirler, Hükümetlerce gemilere muvasalatlarında tatbik olunacak muameleyi bu hudud dahilinde tanzim edebilecekleri azamî bir had olarak telâkki olunmalıdır.

Birinci kısım

İttihaz olunan tedbirlerin tebliği

On altıncı madde

Her Hükûmet bir memleketin muvaredatı hakkında ittihazma lüzum gördüğü tedbirleri doğrudan doğruya kendi Hükûmet merkezinde bulunan bulaşık memleketin diplomasi makamına, yahud bulunmadığı takdirde konsolosuna ve Beynelmîlel Hıfzıssıhha ofisine derhal tebliğ etmekle mükelleftir.

Beynelmîlel Hıfzıssıhha ofisi bu tedbirleri derhal diğer Hükûmetlerin ittilama isal edecektir. Bu tedbirler Hükûmetin kendi arazisinde mukim diğer diplomasi veya konsolosluk makamlarının dahi nazarı ittilama müheyya bulundurulacaktır.

Hükûmet merkezinde diplomasi makamı veya konsolosluk bulunmadığı takdirde, tebligat doğrudan doğruya alâkadar memleketin Hükûmetine yapılır.

İkinci kısım

Emtia ve zatî eşya, idhalât ve transit

On yedinci madde

50 nci maddenin son fıkrasındaki hükümler müstesna olmak üzere, karadan veya denizden vasıl olan emtia ve zatî eşyanın idhali veya transit olarak geçirilmesi menolunamaz ve hudud da ve limanlarda dahi tevkif edilemez.

Bunlar hakkında ittihazma müsaade edilen tedbirler yalnız, aşağıdaki fıkralarda tahsis olunanlardır.

a - Veba hastalığında, iç çamaşırlar, pırtılar, elbiseler (müstamel eşya), yakında kullanılmış yatak levazımı, haşere öldürme ameliyesine ve lüzumu takdirinde fennî temizliğe (dezenfeksiyona) tâbi tutulabilir.

Bulaşık bir mıntaka muvaredatından olan ve vebalı fareleri muhtevi bulunmaları mümkün olan emtia ancak, farelerin kaçmasına mâni olacak ve onları tahrib edecek gerekli tedbirler imkân nisbetinde ittihaz edildikten sonra tahliye edilebilirler.

b - Kolera hastalığında yakında geyilmiş iç çamaşırlar, pırtılar, elbiseler (müstamel eşya), yakında kullanılmış yatak levazımı fennî temizliğe (dezenfeksiyona) tâbi tutulabilirler.

Bu maddenin hükmüne muhalif olarak balıklar, kabuklu deniz hayvanları ve taze sebzeler, kolera vibriyonunu tahrib edecek mahiyette bir muameleye maruz kalmamışlar ise, menedilebilirler.

c - Lekelihumma hastalığında, iç çamaşırlar, pırtılar ve kullanılan elbiseler (müstamel eşya) kullanılmış yatak levazımı ile toptan emtia olarak nakledilmeyen paçavralar fenni temizliğe (dezenfeksiyona) tâbi tutulabilir.

d - Çiçek hastalığında, yakında geyilmiş iç çamaşırlar, pırtılar ve elbiseler (müstamel eşya) yakında kullanılmış yatak levazımı ile toptan emtia olarak nakledilmeyen paçavralar fennî temizliğe (dezenfeksiyona) tâbi tutulabilir.

On sekizinci madde

Fennî temizliğin (dezenfeksiyonun) tarz ve mahal icrası ile farelerin veya haşerelerin (pire, bit, sivrisinek ve saire) imhasını temin için istimal edilecek usuller eşyanın vâsıl olduğu memleketin makamı tarafından tesbit olunur. Bu ameliyeler eşyayı mümkün olduğu kadar az bozacak surette yapılmalıdır. Pırtılar ve az kıymetli diğer eşya ateşte imha edileceği gibi paçavralar da, toptan eşya gibi nakloldukları vakit müstesna olmak şartile ateşte imha olunabilir.

Dezenfeksiyon, fare öldürme veya haşere itlâfı ameliyelerinden ve yukarıda gösterilen eşyanın imhasından mütevellid zarar ve ziyanların icabında tediyesine müteallik meseleyi tanzim etmek her

Devletin kendisine aiddir. Bu ameliyelerin icrası dolayısıyla sıhî makamlar tarafından ya doğrudan doğruya veya bir şirket yahud bir kimse vasıtasıyla resim tahsil edildiği takdirde, bu resim evvele ilân edilmiş ve tatbikatının heyeti umumiyesinden Devlet veya sıhîye dairesi için bir varidat menbar teşkil etmiyecek surette tanzim olunmuş bir tarifeye tevfikân tesbit edilmiş olmalıdır.

On dokuzuncu madde

Mektuplar ve muhabere evrakı ile basılı kâğıtlar, kitaplar, gazeteler, evrakı meşalih ilâ... hiç bir sıhî tedbire tâbi tutulmazlar. Posta paketleri (Kolipostallar) hakkında, ancak içlerinde bu mukavelenamenin 17 nci maddesinde zikrolunan sıhî tedbirleri icab ettiren eşya bulunduğu takdirde tahdidata tâbi tutulacaktır.

Yirminci madde

Emtia ve zatî eşya 17 inci maddede gösterilmiş olan ameliyelere tâbi olduğu vakit, alâkadar her kimse, ittihaz edilen tedbirleri bildiren bir şahadtnamenin parasız olarak verilmesini istemek hakkını haizdir.

Üçüncü kısım

(Bir memlekette çıkan) muhacirlere müteallik hükümler

Yirmi birinci madde

Muhacir çıkaran memleketlerde, sıhî makamlar muhacirlerin sıhî muayeneleri hareketlerinden evvel icra ettirmelidir.

Muhacirlerin transit geçtikleri ve gittikleri memleketlerden sıhî sebeplerle hududa kadar iade edilmeleri ihtimalini asgarî bir hadde indirmek üzere muhacir çıkaran memleketler ile muhacirlerin gittikleri ve transit geçtikleri memleketler arasında sıhî muayenede nazarı dikkate alınacak şartları tayin maksadına müstenid hususî itilâflar akdedilmesi tavsiye olunur. Bu itilâflarda muhacirlerin çıktıkları memleketlerde intanî hastalıklara karşı tâbi tutulacakları vikaye tedbirlerinin tesbit edilmesi dahi tavsiye olunur.

Yirmi ikinci madde

Muhacirlerin irkâb edildikleri şehirlerde veya limanlarda münasib bir vikaye ve sıhhat teşkilâtı bulunması, bilhassa :

1 - Muhacirlere tıbbî nezaret ve muavenet yapacak bir idare ile muktazi sıhhat ve vikaye levazımı;

2 - Devletin nezareti altında olmak üzere içerisinde muhacirlerin sıhî muamelelere tâbi tutulabilecekleri, muvakkaten ikamet edebilecekleri, muktazi bütün muayenelerin ve muhacirlere aid içecek ve yiyecek muayenelerinin icra edilebileceği bir daire;

3 — Muhacirlerin gemilere binecekleri esnada tıbbî muayenelerinin icra edileceği bir mahal bulunması tavsiye olunur.

Yirmi üçüncü madde

Muhacirler gemilerinde, lüzumunda yolda aşırı yapılabilmek üzere (çiçeğe karşı, koleraya karşı vesair) aşılarından kâfi miktarda bulunması tavsiye olunur.

Dördüncü kısım

Limanlarda ve deniz hududunda tedbirler:

A - Veba

Yirmi dördüncü madde

Bulaşık addolunan gemiler:

- 1 — İçerisinde bir insan vebası vakası bulunan,
- 2 — Yahud içerisindeki bir insanda gemiye bindikten itibaren altı günden ziyade bir müddet sonra veba zuhur etmiş olan;
- 3 — Yahud içerisinde vebalı fareler mevcut olduğu anlaşılan gemiler bulaşık addolunur.

Şüpheli addolunan gemiler:

- 1 — İçerisindeki bir insanda, gemiye bindikten itibaren ilk altı gün zarfında veba vakası zuhur etmiş olan;
- 2 — Yahud içerisinde yapılan araştırma neticesinde mutad hilâfında ve sebebi tayin olunamayan fare telefâtı olduğu meydana çıkan gemilerdir.

Şüpheli gemi, münasib suretle teçhiz olunmuş bir limanda bu mukavelename ile gösterilmiş olan tedbirlerin tatbikına tâbi tutulmuş olduğu zamana kadar şüpheli kalır.

Salim addolunan gemi; bulaşık bir limandan gelmekle beraber, gerek hareketi esnasında, gerek yolda, gerek muvasalâti anında içerisinde insan vebası veya fare vebası vakası zuhur etmemiş ve içerisinde yapılan fare taharriyatı neticesinde fareler arasında mutad hilâfında telefât görülmemiş olan gemidir.

Yirmi beşinci madde

Veba ile bulaşık gemiler aşağıdaki muameleye tâbi tutulurlar:

- 1 - Tıbbî muayene;
- 2 - Hastalar derhal gemiden çıkarılarak tecrid olunur;
- 3 - Hastalar ile temas etmiş olan kimselerin hepsi ve liman sıhhat makamının şüpheli addetmekte sebep bulunduğu kimseler mümkün ise gemiden çıkarılır. Bu kimseler gerek müşahede, gerek sıhhi nezaret, gerek müşahedeyi müteakib sıhhi nezaret tedbirlerine [1] - bu tedbirlerin heyeti mecmuasının müddeti geminin muvasalâti tarihinden itibaren altı günü geçmemek şartile tâbi tutulabilirler. Son vakanın tarihine, geminin haline ve mahallin imkânlarına göre bu tedbirlerden her hangisini tercihan tatbik etmek liman sıhhat makama aiddir.
- 4 - Kullanılmış olan yatak levazımı, kirli çamaşır, istimal edilen eşya sıhhat makamınca bulaşmış addolunan diğer eşya haşere öldürme ameliyesine ve lüzum görülürse fennî temizliğe (dezenfeksiyona) tâbi tutulur.
- 5 - Gemide vebalıların ikamet etmiş oldukları yahud sıhhat makamının mütaleasına göre bulaşmış addolunan mahaller haşere öldürme ameliyesine ve lüzum görülürse fennî temizliğe (dezenfeksiyona) tâbi tutulur.

6 — Sıhhat makamı gemideki hamulenin mahiyetine ve vaziyetine nazaran hamulenin tahliyeden evvel fareleri tamamen imha etmek mümkün olacağına kanaat getirirse, tahliyeden evvel fare öldürme ameliyesine lüzum gösterebilir. Butakdirde gemi tahliyeden sonra yeniden bir fare öldürme ameliyesine tâbi tutulamaz. Diğer hallerde kemirici hayvanların tamamen imha ameliyesi geminin ambarları boş olduğu vakit yapılmalıdır. Boş olan gemiler için bu ameliyenin mümkün ol-

[1] Bu mukavelenamede sıhhi nezaret tedbiri mevzu bahis olan hallerin hepsinde sıhhat makamı, sıhhi vaziyetlerinden kâfi derecede emin olamadığı şahıslar hakkında istisnaî olarak tıbbî müşahede tedbirini tatbik edebilir. Müşahedeye veya nezarete tâbi tutulan kimseler sıhhat makamının lüzum gördüğü tekmil serirî ve bakteriyolojik muayenelerin yapılmasına muvafakat etmeğe mecburdurlar.

duğu kadar erken ve tahmilden evvel yapılması lâzımdır.

Fare öldürme ameliyesi gemiye, ve hamuleye zarar iras etmekten mümkün olduğu kadar tevakkı olunacak surette yapılmalıdır. Ameliye yirmi dört saatten fazla sürmeyecektir. Fare öldürme ameliyelerine müteallik masraflar ile lüzumunda verilecek tazminat 18 nci maddedeki esaslara göre tanzim edilecektir.

Gemi hamulesinin yalnız bir kısmını çıkaracak olduğu takdirde ve limanın sıhhat makamı tam bir fare öldürme ameliyesi icra ettirmek mümkün olamayacağına hükmederse, bu gemi hamulesinin o kısmını çıkarmak için - teerid tedbiri de dahil olduğu halde farelerin tahliye esnasında veya diğer bir suretle gemiden karaya geçmelerine mâni olacak bileümle ihtiyatî tedbirler, sıhhat makamının kâfi göreceği surette, ittihaz edilmek şartile - lüzumu kadar müddet limanda kalabilir.

Tahliye ameliyesi sıhhat makamının murakabesi altında icra edilecek ve bu makam tahliyede istihdam edilen kimselerin intana düçar olmaması için muktazi bütün tedbirleri ittihaz edecektir. Bu kimseler tahliye işinde çalışmaktan çekildikleri zamandan itibaren altı gün geçmeyecek kadar bir müddet zarfında müşahedeye veya sıhhi nezarete tâbi tutulacaklardır.

Yirmi altıncı madde

Vebadan şüpheli gemiler 25 nci maddenin 1, 4, 5, ve 6 numaralarında gösterilen tedbirlere tâbi tutulacaklardır.

Bundan başka mürettebat ile yolcular geminin muvasalatından itibaren altı günü geçmeyecek bir müddet zarfında sıhhi nezarete tâbi tutulabilirler. Aynı müddet zarfında sıhhat makamının malûmatı altında ve geminin hizmetine müteallik sebebler dolayısıyla çıkacaklar müstesna olmak üzere mürettebatın karaya çıkmaları menolunabilir.

Yirmi yedinci madde

Vebadan salim gemilere derhal serbest pratika verilir. Şu kaydî ihtiyatî ile ki, geminin muvasalat ettiği limanın Sıhhat makamı salim gemilere aşağıdaki tedbirleri tatbik edebilir:

1 — Geminin salim gemi tarifinde gösterilmiş olan şartları haiz olup olmadığını tesbit için tabbî muayene;

2 — Müstesna hallerde ve geminin süvarisine yazı ile tebliğ olunacak esaslı sebeblerden dolayı 25 nci maddenin 6 numarasında gösterilmiş olan şartlar altında fare öldürme ameliyesi;

3 — Mürettebat ile yolcular, geminin bulaşık limandan hareket ettiği tarihten itibaren altı günü geçmeyecek kadar bir müddetle sıhhi nezarete tâbi tutulabilirler. Aynı müddet zarfında, sıhhat makamının malûmatı altında ve geminin hizmetine müteallik sebebler dolayısıyla çıkacaklar müstesna olmak üzere mürettebatın karaya çıkmaları menedilebilir.

Yirmi sekizinci madde

Yalnız millî kabotaj yapan gemiler müstesna olmak üzere bilümmü gemiler vakit vakit fare öldürme ameliyesine tâbi tutulmalı, yahud daimî olarak içerilerindeki fare mevcudunu asgarî hadde indirecek şartlar altında tutulmalıdır. Bu gemiler birinci halde fare öldürme şahadetnameleri, ikinci halde fare öldürme ameliyesinden muafiyet şahadetnamesi alırlar.

Hükümetler gemilere fare öldürme ameliyesi yapmak için muktazi cihazlar ve memurları bulunan limanları beynelmîlel Hıfzıssıhha ofisi vasıtasile bildirmelidirler.

Fare öldürme ameliyesi veya bu ameliyeden muafiyet şahadetnameleri münhasıran, yukarıda bildirilen limanların Sıhhat makamları tarafından verilecektir. Bu şahadetnamelerin muteber oldukları müddet altı ay olacaktır. Bununla beraber, bağlı oldukları limanlara avdet eden gemiler için ilâveten biraz daha müsamaha gösterilir.

Bu maddenin ikinci fıkrasında zikrolunan limanların Sıhhat makamlarına muteber hiç bir şahadetname ibraz edilemediği takdirde bu makam tahkikat ve teftiş icrasından sonra,

A - Gemide itlâfıfar ameliyelerini bizzat yapabilecek, yahud kendi idare ve murakabesi, altında yaptırabilecektir. Bu ameliyeler kendisinin kâfi göreceği surette icra edildikten sonra tarihli bir fare öldürme şahadetnamesi verecektir. Gemideki farelerin filen imhasını temin için kullanılacak tekniği her gemiye göre kararlaştıracak; fare öldürme ameliyesinde kullanılan usul hakkındaki tafsilât ve imha edilen farelerin sayısı şahadetnamede gösterilecektir. itlâfıfar ameliyesi gemiye ve içerisinde hamule bulunarak yapıldığı takdirde, hamuleye zarar iras etmekten mümkün olduğu kadar tevakki olunacak surette icra edilmektedir. Ameliye yirmi dört saatten fazla sürmemelidir. Boş gemilerde ameliye tahmilden evvel yapılmalıdır. Fare öldürme ameliyesine müteallik bileümle masraflar ile icabında verilecek bilûmum tazminat 18 nei maddede konulmuş olan esaslara göre tanzim olunacaktır.

b - Sıhhat makamı geminin fare mevcudunun asgarî hadde inmiş olduğunu temin edecek şartlar altında bulunduğunu anladığı takdirde bir fare öldürme ameliyesinden muafiyet şahadetnamesi verebilecektir.

Fare öldürme şahadetnameleri ile fare öldürme ameliyesinden muafiyet şahadetnameleri mümkün olduğu kadar aynı şekilde yazılmış olacaktır. Bu şahadetnameler için nümüneler beynelmilel Hıfzı-sıhha ofisi tarafından hazırlanacaktır.

Her memleketin salâhiyettar makamı, bu maddenin tatbikatından olarak ittihaz edilmiş olan tedbirlerin bir cedvelini ve bu maddenin ikinci fıkrasında zikredilmiş olan limanlarda fare öldürme ameliyesine tâbi tutulmuş veya kendilerine fare öldürme ameliyesinden muafiyet şahadetnamesi verilmiş olan gemilerin sayısı hakkındaki malûmatı her sene beynelmilel Hıfzı-sıhha ofisine göndermeği taahhüd ederler.

Beynelmilel Hıfzı-sıhha ofisi bu maddenin tatbikına ve elde edilen neticelere müteallik ihbarları mübadele için bilûmum tertibatı 14 neü maddeye tevfikân ittihaz etmeğe davet olunur.

Bu maddenin hükümleri, işbu mukaveleamenin 24 ilâ 27 numaralı maddeleri mucibince sıhhat makamlarının haiz oldukları hukuka hâlel getiremez. Hükümetler limanlarda, limanların müştemilâtında ve civarında ve kabotaj yapan mavnalarda farelerin imhasını temin edecek matlub ve tatbiki kabil tedbirlerin salâhiyettar makamlar tarafından ittihaz edilmesi hususuna nezaret edeceklerdir.

B - Kolera

Yirmi dokuzuncu madde

Bir gemide kolera vakası var ise, yahud geminin muvasalatından evvelki beş gün zarfında içerisinde kolera vakası zuhur etmiş ise o gemi bulaşık addolunur.

Bir geminin hareketi zamanında veya seyahati esnasında içerisinde bir kolera vakası olub da geminin muvasalatından evvelki beş gün zarfında içerisinde yeniden bir vaka zuhur etmemiş ise o gemi şüpheli addolunur. Bir gemi bulaşık bir limandan gelmekle veya içerisinde bulaşık bir mıntakadan gelen kimseler bulunmakla beraber ne hareketi anında, ne de seyahati esnasında, veya muvasalatında gemi içerisinde bir kolera vakası çıkmamış ise o gemi salim addolunur.

Koleranın serirî ârazını izhar eden, fakat vibriyon bulunmayan yahud kolera vibriyonunun evsafını göstermeyen vibriyonlar bulunan vakalar kolera için hükmolunan tekmil tedbirlere tâbi tutulurlar.

Bir geminin muvasalatında, cersüme hamili bulunan kimseler (Portürler) karaya çıktıktan sonra, vasıl oldukları memleketin tabası hakkında millî kanunlarile konulmuş olan mecburiyetlerin hepsine tâbi olurlar.

Otuzuncu madde

Koleraya bulaşık gemiler aşağıdaki (muameleye) usule tâbi olurlar:

- 1 - Tribbî muayene;
- 2 - Hastalar derhal karaya çıkarılarak teerid olunurlar;

3 - Mürettebat ile yolcular karaya çıkarılabilir ve geminin muvasalatı tarihinden itibaren beş günü geçmiyecek bir müddet zarfında gerek müşahede ve gerek sıhhi nezarete tâbi tutulabilirler;

Bununla beraber, altı aydan az ve altı günden evvel bir müddetten beri koleraya karşı aşılacak suretile muafiyet kazandıklarını isbat eden kimseler, müşahedeye değil sıhhi nezarete tâbi tutulabilirler.

4 - Kullanılmış yatak takımları, kirli çamaşır, kullanılmış eşya ve sıhhat makamının mütealeasına göre yakında bulaşmış addolunan diğer eşya ile gıdalar fennî temizliği (dezenfeksiyona) tâbi tutulurlar;

5 - Gemide koleraya musab hastaların ikamet eylediği, yahud sıhhat makamının bulaşmış addelediği kısımlarda fennî temizlik (dezenfeksiyon) yapılır;

6 - Hamulenin tahliyesi sıhhat makamının murakabesi altında iera edilir ve sıhhat makamı bu işte istihdam olunan kimselerin bulaşmaktan vikayeleri için lâzım olan bileümle tedbirleri itti-haz eder. Bu kimseler tahliye ameliyatında çalışmaktan çıktıkları zamandan itibaren beş günü geçmiyecek kadar bir müddet zarfında müşahedeye veya nezarete tâbi tutulacaktır.

7 - Gemideki içilecek su şüpheli addolunduğu takdirde, dezenfeksiyona tâbi tutulduktan sonra dökülür ve yerine su sarnıçları dezenfekte edildikten sonra iyi einsten su doldurulur;

8 - Gemideki safra suyu (Water.-ballast) bulaşık bir limandan alınmış ise, sıhhat makamı bunun da dezenfeksiyona tâbi tutulmaksızın dökülmesini menedebilir.

9 - İnsan ifragatı ile gemideki bulaşık sularının evvelece fennî temizliğe tâbi tutulmaksızın, liman sularının içerisine akıtılması yahud atılması menolunabilir.

Otuz birinci madde

Koleradan şüpheli gemiler 30 mnc maddenin 1, 4, 5, 7, 8 ve 9 numaralarında hükmolunan tedbir-lere tâbi tutulurlar.

Mürettebat ile yolcular geminin muvasalatı tarihinden itibaren beş günü geçmiyecek bir müd-det zarfında nezarete tâbi tutulurlar. Aynı müddet zarfında mürettebatın - liman sıhhat makamının malûmatı altında ve geminin hizmetine müteallik sebeplerden dolayı çıkmaları müstesna olmak üzere - karaya çıkmalarının menedilmesi tavsiye olunur.

Otuz ikinci madde

İçerisinde koleranın yalnız seriri ârazını gösteren vakalar bulunduğundan dolayı bulaşık veya şüpheli addedilen bir gemi, yirmi dört saat fasıla ile yapılacak iki defa bakteriyoloji muayenesinde ne kolera vibriyonu, ne de şüpheli diğer vibriyon bulunmadığı takdirde o gemi salim sınıfa geçirilir.

Otuz üçüncü madde

Koleradan salim gemilere derhal serbest pratika verilir. Geminin muvasalatı eylediği limanın sıhhat makamı bu gemiler hakkında 30 ncu maddenin 1, 7, 8 ve 9 numaralarında gösterilen tedbirleri koyabilir. Mürettebat ve yolcular geminin muvasalatından itibaren beş gün geçmiyecek bir müddet zarfında nezarete tâbi tutulabilir. Aynı müddet zarfında mürettebatın - Liman sıhhat makamının malûmatı altında ve geminin hizmetine müteallik sebeplerden dolayı çıkmaları müstesna olmak üzere - karaya çıkmaları menolunabilir.

Otuz dördüncü madde

Koleraya karşı aşırı tatbiki kolera salgını durdurmak ve binnetice hastalığın intişar ihtimallerini azaltmak hususunda tesiri mücerreb gir usul olduğundan, sıhhat idareleri tarafından kolera mihrak-larında bu hastalığa mahsus aşımın, kabil olduğu kadar vasi mikyasta tatbik edilmesi ve bu aşırı ka-bul eden kimseler için tedabiri takyidiye hususunda bazı menfaatler gösterilmesi tavsiye olunur.

C - Sarı humma

Otuz beşinci madde

Bir gemide sarı humma vakası var ise yahud geminin hareketi zamanında veya seyahati esnasında sarı hummadan bir vaka zuhur etmiş ise o gemi bulaşık addolunur.

Bir gemide sarı humma vakası bulunmayıp da gemi bulaşık bir limandan veyahud sarı hummanın andemik bir halde hüküm sürdüğü merkezlerle sırf bir surette münasebette bulunan salim bir limandan, altı günden az süren bir seyahattan sonra gelmiş ise, yahud altı günden ziyade bir seyahattan sonra gelmekle beraber geminin (Stegomyia) (Aedes Egypti) nakleyediğini tahmin etmeğe mahal var ise o gemi şüpheli addolunur.

Bir gemi, sarıhummaya bulaşık bir limandan gelmekle beraber yukarıki fıkrada gösterilen şartlar dahilinde, kanadlı stegomyia nakleyediğini tahmin etmeğe mahal yok ise yahud muvasalât limanı sıhhat makamının hususî kanaatına kâfi gelecek surette:

a - Geminin hareket eylediği limanda meskûn karadan lâakal 200 metre uzakta ve dubalardan da stegomyianın gemiye duhulüne az ihtimal verecek bir mesafede durmuş olduğunu;

b - Geminin hareketi zamanında sivrisineklerin imhası için müessir bir tütsüleme (fumigation) ameliyesine tâbi tutulduğunu isbat ederse o gemisalim addolunur.

Otuz altıncı madde

Sarıhummaya bulaşık gemiler aşağıdaki tedbirlere tâbi olurlar:

1 - Tıbbî muayene;

2 - Hastalar gemiden çıkarılır ve hastalığın ilk beş günü içerisinde bulunanlar sivrisineklerin bulaşmasına mâni olacak surette teerid olunurlar.

3 - Gemiden çıkan diğer kimseler, çıktıkları zamandan itibaren altı günü geçmeyecek bir müddet zarfında müşahedeye veya nezarete tâbi tutulurlar.

4 - Gemi meskûn karadan lâakal 200 metre uzakta ve dubalardan da stegomyianın gemiye duhulüne az ihtimal verecek bir mesafede tutulacaktır;

5 - Gemide, hamulenin tahliyesinden mümkün olduğu kadar evvel, tekâmül safhalarının her hangisinde bulunan sivrisineklerin imha ameliyesi yapılacaktır. Hamulenin tahliyesi sivrisineklerin imhasından evvel yapılmış ise tahliye işlerinde bulunmuş olan kimseler, tahliyede çalışmaktan çıktıkları zamandan itibaren altı günü geçmeyecek bir müddet zarfında müşahedeye veya nezarete tâbi tutulurlar.

Otuz yedinci madde

Sarı hummadan şüpheli gemiler 36 nci maddenin 1, 3, 4 ve 5 nci numaralarında gösterilen tedbirlere tâbi tutulabilirler. Bununla beraber geminin seyahatı altı günden az sürmüş olubda gemi 35 nci maddenin A ve B fıkralarında gösterilen salim gemilere müteallik şartları haiz ise bu gemi 36 nci maddenin 1 ve 3 numaralarında gösterilen tedbirler ile tütsüleme (fumigation) ameliyesine tâbi tutulur.

Geminin bulaşık limandan hareketinden beri otuz gün geçmiş ve geminin seyahatı esnasında hiç bir vaka olmamış ise o gemiye, sıhhat makamı lüzum gördüğü takdirde tütsüleme (fumigation) ameliyesi müstesna olmak üzere, serbest pratika verilebilir.

Otuz sekizinci madde

Salim gemilere, tıbbî muayeneden sonra, serbest pratika verilir.

Otuz dokuzuncu madde

36 nci ve 37 nci maddelerde bildirilen tedbirler ancak stegomyianın mevcut olduğu mütaka

lara aiddir ve bu tedbirler o mmtakaların o esnadaki iklimî şartlarına ve steğamiya endeksine göre tatbik olunmalıdır. Diğer mmtakalarda, bu tedbirler sıhhat makamının lüzum göreceği nisbette tatbik olunur.

Kırkinci madde

Sarıhummaya bulaşık bir limanda tevakkuf etmiş olan gemilerin süvarilerine, seyahat esnasında geminin sivrisinek için müsaid olan kısımlarında ve başlıca kilerlerinde, mutbahlarında, kazan dairelerinde, su mahzenlerinde ve Stegomianın barınmasına en ziyade müsaid olan diğer bütün yerlerinde mümkün olduğu kadar sivrisinekler aranması ve sivrisineklerle sürfelerini bir usul tahtında imha ettirilmeleri hassatan tavsiye olunur.

D - Lekeli humma

Kırk birinci madde

İçlerinde, seyahat esnasında veya muvasalat zamanında lekeli humma vakası bulunan gemiler aşağıdaki tedbirlere tâbi tutulurlar.

- 1 - Tıbbî muayene;
- 2 - Hastalar derhal gemiden çıkarılarak tecrid olunur ve bitlerden temizlenir;
- 3 - Bitli olduklarını veya intana maruz kaldıklarını zan etmeğe mahal olan diğer kimseler dahi bitlerden temizlenir ve bu andan itibaren 12 günü asla geçmiyecek bir müddet zarfında nezarete tâbi tutulurlar;
- 4 - Kullanılmış olan yatak levazımı, çamaşır, müstamel eşya ve Sıhhat makamının mütaleasına nazaran bulaşık addolunan diğer eşya haşere öldürme ameliyesine (désinfection) a tâbi tutulur;
- 5 - Gemide lekeli hummalıların ikamet etmiş oldukları kısımlar ile Sıhhat makamının mütaleasına nazaran bulaşık addolunan kısımlar haşere öldürme ameliyesine (désinsection) ameliyesine tâbi tutulur.

Gemiye derhal serbest paratika verilir.

İçerisinde lekeli humma vakası zuhur etmemiş fakat lekeli hummanın salgın halinde bulunduğu bir mmtakadan 12 günden daha az bir müddet evvel ayrılmış olan gemilerle gelen kimselerin karaya çıktığıktan sonra nezarete tâbi tutulmasını temin için münasib addolunacak tedbirleri ittihaz etmek her Hükmetin kendisine aittir.

H - Çiçek

Kırk ikinci madde

Gerek seyahatları esnasında gerek muvasalatları zamanında içerilerinde bir çiçek vakası bulunan gemiler aşağıdaki tedbirlere tâbi tutulurlar.

- 1 - Tıbbî muayene;
- 2 - Hastalar derhal gemiden çıkarılarak tecrid olunur;
- 3 - Gemi içerisinde intana maruz kaldıklarını zan etmeğe mahal olan ve Sıhhat makamının mütaleasına nazaran çiçeğe karşı son defa aşılansak veya evvelce çiçeğe tutularak muafiyet kazanmamış olan kimseler gerek çiçek aşısına veyahud nezarete, gerek aşından sonra nezarete tâbi tutulabilirler. Nezaret müddeti icabına göre tayin edilir, fakat muvasalat tarihinden itibaren 14 günü katiyen geçmemelidir.

4 - Yakında kullanılmış yatak levazımı, kirli çamaşır, müstamel eşya ve Sıhhat makamının mütaleasına nazaran yakında bulaşmış addolunan diğer eşya fennî temizliğe (dezenfeksiyon ameliyesine) tâbi tutulurlar;

5 - Gemide yalnız çiçek hastalarının ikamet etmiş oldukları ve Sıhhat makamının mütaleasına nazaran bulaşmış addolunan kısımlar fennî temizliğe (dezenfeksiyon ameliyesine) tâbi tutulurlar.

Gemiye derhal serbest piratika verilir.

İçinde çiçek vakası bulunmayan ve fakat çiçek hastalığının salgın halinde bulunduğu bir limandan 14 günden az bir müddet evvel ayrılmış olan bir gemi ile gelibde aşı ile korunmuş olmayan kim-seleri nezare altında bulundurmak için münasib addedildiği tedbirleri ittihaz etmek her Hükümetin kendisine aiddir.

Kırk üçüncü madde

Çiçek hastalığının salgın halinde bulunduğu limanlarda tevakkuf eden gemilerin, mürettebatı aşıl-mak veya mükerrer olarak aşılınmak için, mümkün olan bütün ihtiyatî tedbirleri almaları tavsiye olunur.

Hükümetlerin aşı ve mükerrer aşı usulünü, bilhassa limanlarda ve hudud mıntakalarında, mümkün olduğu kadar tamim etmeleri de tavsiye olunur.

F. Müsterek hükümler

Kırk dördüncü madde

Gemi süvarisi ile gemi tabibi, sıhhat makamı tarafından geminin seyahati esnasındaki sıhhi hal-lerine dair sorulan teknil suallere cevap vermekle mükelleftirler.

Süvari ve tabib geminin hareketinden beri içerisinde ne vebadan, ne koleradan, ne sarühümmadan, ne de, çiçek hastalığından vaka olmadığını, ne demutad hilâfında fare telefati bulunmadığını ihbar eyledikleri vakit sıhhat makamı kendilerinden kat'gi veya yemin ile müeyyid beyanat talep edebilir.

Kırk beşinci madde

Sıhhat makamı A, B, C, D, E işaretli tâli kısımlarda gösterilen tedbirlerin tatbiki hususlarında gemide bir tabib bulunub bulunmadığını ve geminin seyahati esnasında bilfiil ittihaz edilmiş olan, bilhassa farelerin imhasma müteallik bulunan tedbirleri nazarı itibare alacaktır.

Bu hususta aralarında itilâf ektedmeleri muvafık olan memleketlerin sıhhat makamları içerilerin-de mensub oldukları memleketler tarafından bilhassa memur edilmiş tabibleri bulunan salim gemileri tıbbî muayeneden ve diğer tedbirlerden istisna edebileceklerdir.

Kırk altıncı madde

Hükümetlerin, bir memleket muvaridatına karşı tatbik edecekleri muamelelerde o memleketin in-tanı hastalıklar mücadelesi için ve bu hastalıkların diğer memleketlere sirayetini meneylemek için ittihaz eylediği tedbirleri nazarı itibare almaları tavsiye olunur. 14 nevi ve 51 nei maddelerde gös-terilmiş olan şartları haiz limanlardan gelen gemilerin yalnız bundan dolayı, vâsıl oldukları liman-da hususî müsaadelere nail olmağa hakları yoktur. Fakat Hükümetler bu limanlarda evvelce ittihaz edilmiş olan tedbirleri - oralardan gelen gemiler için muvasalât limanında alınacak tedbirleri as-gari hadde indirecek surette nazarı dikkate almayı taahhüd ederler. Bu hususta seyrisefain ile ti-carete mümkün olduğu kadar az zahmet vermek maksadile, bu mukavelenamenin 57 nei maddesin-da gösterilen çerçeve dahilinde hususî itilâfların akdi müfid olan hallerin hepsinde bu, itilâf-ların yapılması tavsiye olunur.

Kırk yedinci madde

Bulaşık bir mıntakadan gelen ve sıhhat makamının kani olacağı surette kâfi derecede sıhhi ted-birlere tâbi tutulmuş olan gemi yeni bir limana vasıl olduğu vakit - bu liman aynı memlekete aid olsun olmasın - ikinci bir defa o tedbirlere tâbi olmayacaklardır. Şu şartla ki; o vakitten beri, yukarıdaki tedbirlerin tatbikını icab ettirecek hiç bir hâdise zuhur etmiş olmamalı ve gemi -mah-rukut alması müstesna olmak üzere - bulaşık bir limanda tevakkuf etmiş olmamalıdır.

Bir limanda kara ile ihtilât etmeksizin yalnız yolcuları ve yolcuların zatî eşyaları ile posta çantalarını çıkarmış, yahud o limandan posta çantalarını ve o liman ile ve bulaşık bir yer ile ihtilât etmemiş eşyayı ve eşyasız yolcularını almış olan bir gemi o limana uğramış addolunmaz. Sarhumma mevzubahs ise gemi bundan maada meskûn karadan lâakal 200 metre uzakta ve dubalardan Stegomia'nın gemiye girmesine az ihtimal verecek bir mesafede durmuş olmalıdır.

Kırk sekizinci madde

Sıhhi tedbirleri tatbik eden sıhhat makamı süvariye veya alâkadar olan diğer her hangi kimseye, taleb vaki olduğu her vakit tatbik edilen tedbirlerin mahiyetini, istimal edilen usulleri, geminin sıhhi muameleye tâbi tutulan kısımlarını ve tedbirlerin tatbikını icab ettiren sebepleri bildiren bir şahadetname verir.

Sıhhat makamı, bulaşık bir gemi ile gelen yolculara dahi, taleb üzerine, yolcuların muvazalet tarihini ve gerek kendilerinin, gerek zatî eşyasının tâbi tutuldukları tedbirleri gösteren bir şahadetname verecektir.

Beşinci kısım

Umumî hükümler

Kırk dokuzuncu madde

- 1 - Sıhhat patentasının tekmil limanlarda meccanen verilmesi;
 - 2 - Konsolosluk vizeleri için konsolosluk resimlerinin yalnız ifa edilen hizmetle mütenasib olması zmnında müttekabiliyet dairesinde tenzil edilmesi;
 - 3 - Sıhhat patentasının, onu veren memleketin lisanından maada, gemicilik alemince malûm bulunan lisanlardan hiç olmazsa birile de yazılmış bulunması;
 - 4 - Konsolosluk vizelerinin ve sıhhat patentasının tedricî surette kaldırılması için, bu mukavelenamenin 57 nci maddesinin mefhumu dairesinde hususî itilâflar aktedilmesi;
- Tavsiye olunur.

Ellinci madde

Her hangi sıhhi vaziyetteki bir gemiyi kabul etmek üzere teşkilâtı ve kâfi derecede malzemesi bulunan limanlar adedinin her memleket için ticaret ve seyrisefainin ehemmiyeti ile mütenasib olması şayanı temennidir. Bununla beraber Hükûmetlerin müşterek sıhhi istasyonlar tesisi için aralarında itilâf etmeleri hususundaki haklarına hâlel gelmemek şartile her memleket kendi denizlerinden her birinin sahillerindeki limanlardan hiç olmazsa birini bu teşkilât ve malzeme ile teğhiz etmelidir. Bundan başka seyrisefaine açık olan büyük limanların, hiç olmazsa salim gemileri muvasalatlarında diğer limanlara gönderilmeden mevzu sıhhi tedbirlere tâbi tutulabilecek veçhile teğhiz edilmeleri tavsiye olunur.

Kendini kabul edecek vaçhile mücehhez olmıyan bir limana vâsıl olan her bulaşık veya şüpheli gemi, kendi zarar ve ziyana olarak, kendi sınıfından gemilere açık olan limanlardan birine doğru teveccüh etmelidir. Hükûmetler veba, kolera, ve sarhumma ile bulaşık limanlar muvaredatı için ve bilhassa bulaşık veya şüpheli gemiler için kendi memleketlerinde açık bulunan limanları beynelmilel hrfızssıhha ofisine bildireceklerdir.

Elli birinci madde

Seyrisefaine açık olan büyük limanlarda:

- a - Liman için muntazam bir sıhhat teşkilâtı vücuude getirilmesi ve gemiler mürettebatı ile liman ahalisinin sıhhi hallerinin mütemadi bir tıbbî tekayyüd altında bulundurulması;

b - Hastaların nakli için vasıta ve hastaların teacidine ve şüpheli kimselerin müşahede altına alınmasına mahsus mahaller bulundurulması;

c - Müessir fennî temizlik (dezenfeksiyon) ve haşere itlâfı (désinsection) icrasına muktazi teşhizat; bir bakteriyoloji lâboratuvarı ve gerek çiçek hastalığına ve gerek diğer hastalıklara karşı müstacel aşları tatbik edebilecek vaziyette bir teşkilât bulundurulması;

d - Liman ihtiyaçları için şüpheden azade içme suyu tesisatı ve muzahrafat ile çöplerin kaldırılması ve kullanılmış suların akıtılması için mümkün olan emniyeti haiz bir usul tatbikı;

h - Gemilerde, gemi tezgâhlarında, doklarda ve antrepolarda fare öldürme ameliyesi yapmak için ihtisas sahibi ve kâfi adedde memurlar ile teşhizat bulundurulması;

v - Kemirici hayvanlar taharri ve muayene için daimî bir teşkilât bulunması.
tavsiye olunur.

Antrepolarda dokların mümkün olan hudud dairesinde, fare barınmasına müsaide olmayacak surette «rat - proof» olmaları ve limanın lâğım şebekesinin şehir şebekesinden ayrı olması dahi tavsiye edilir.

Elli ikinci madde

Hükûmetler kendi memleketlerinin limanlarına veya sahillerine uğramaksızın kendi kara sularından [1] geçen gemilerin sıhhi muayenesinden tevakkü edeceklerdir.

Her hangi bir sebepten dolayı gemi bir limanda veya sahilde tevakküf ederse beynelmilel mukavelelerin hududü dahilinde o limanın veya sahilin aid olduğu memleketin kanun ve nizamlarına tâbi olacaktır.

Elli üçüncü madde

Bu mukavelenamede nazarı dikkate alınan hastalıkların intişarını kolaylaştıracak surette sıhhi şartları istisna kabilinden fena olan her gemi bilhassa izdihamlı gemiler hakkında hususî tedbirler ittihaz edilebilir.

Elli dördüncü madde

Bu mukavelenamenin hükümlerine tevfikân limanın makamı tarafından hükmedilen mecburiyetlere tâbi olmak istemiyen her gemi tekrar denize açılmakta serbesttir. Bununla beraber o geminin ticaret eşyasını, gemi teacid edilmek ve eşya mukavelenamenin 2 nci faslının ikinci kısmında gösterilen tedbirlere tâbi olmak şartıyla, tahliye etmesine müsaade verilebilir.

Gemiden çıkmak isteyen yolcuların dahi sıhhat makamı tarafından hükmedilen tedbirlere tâbi olmaları şartıyla çıkarmasına müsaade olunabilir. Gemi teacid edilmiş halde kalarak yakacak, yiyecek ve su dahi alabilir.

Elli beşinci madde

Her Hükûmet kendisinin, evvelce ilân edilmesi ve rüsumu mutedil olması icabeden, yalnız bir ve aynı sıhhi tarifesi bulunacağını teahhüd eder. Bu tarife limanlarda millî bayrak ve ecnebî bayraklar arasında fark gözetilmeksizin bilûmum gemilere ve aynı şartlar dahilinde millî ve ecnebî tebaaya tatbik olunacaktır.

Elli altıncı madde

Beynelmilel kabotaj yapan gemiler, alakadar memleketler arasında müşterek itilâflar ile tekarrür

[1] *Kara suları tabiri tamamen hukukî manada anlaşılmalıdır. Bu tabirde Süveyş, Panama ve Kiel kanalları dahil değildir.*

ettirilecek hususî bir usule tâbi olacaklardır. Bununla beraber bu mukavelenamenin 28 nci maddesindeki hükümler onlar hakkında her halde kabilatbik olacaktır.

Elli yedinci madde

Hükümetler, kendi vaziyetlerinin hususiyetini nazarı dikkate alarak, bu mukavelenamenin gösterdiği sıhhi tedbirlerin tatbikını daha müessir ve daha az zahmetli kılmak üzere kendi aralarında hususî itilâflar aktedebilirler. Bu itilâfların metinleri Beynelmilel Hıfzıssıhha Ofisine tebliğ olunacaktır.

Altıncı kısım

Kara hududunda tedbirler - Yolcular. Şimendiferler - hudud mntakaları - şehir yolları

Elli sekizinci madde

Kara hududunda müşahede vaz edilmemelidir. Bu mukavelenamede nazarı dikkate alınmış olan hastalıklar hususâtında, yalnız bu hastalıkların ârâzını gösteren kimseler hududda alıkonulabilirler. Bu prensib her memleketin lüzumunda hududunun bir kısmını kapamak hakkına mâni olamaz. Hudud üzerinde münakalâta müsaade edilecek mahaller tayin olunacak ve bu takdirde, o suretle bildirilmiş olan mahallerde usulü dairesinde mücehhez sıhhi istasyonlar tesis olunacaktır. Bu tedbirler alâkadar komşu memlekete derhal bildirilmelidir. Bu maddenin hükümlerine muhalif olarak, rievî vebaya musab bir hasta ile temasda bulunmuş olan kimseler kara hududunda muvasalatından itibaren yedi gün geçmiyecek bir müddet zarfında müşahede altında olarak alıkonulabilirler. Lekelihummaya musab bir hasta ile temasda bulunmuş olan kimseler bitlerden temizleme ameliyesine tâbi tutulabilirler.

Elli dokuzuncu madde

Bulaşık bir mntakadan gelen trenlerde yolcuların sıhhi halleri noktai nazarımdan yolda şimendifer memurları tarafından nezarete tâbi tutulmaları lâzımdır.

Tıbbî müdahale yolcuların muayenesile hastalara ve lüzum varsa hastaların muhitinde bulunanlara yapılacak ihtimamlara münhasır kalır. Tıbbî muayene iera edildiği takdirde yolcuları mümkün mertebe az müddet alıkoymak için bu muayenenin imkân derecesinde gümrük muayenesile bir zamanda yapılması lâzımgelir.

Altmışıncı madde

Sarı hummanın bulunduğu memleketlerde işleyen şimendifer arabaları Stegomyianın nakline mümkün olduğu kadar az müsaide olacak surette tertib edilmelidir

Altmış birinci madde

Bu mukavelenamenin 10 ncu maddesinin 2 nci fıkrasında zikredilen şartlar dâhilinde bulunan bir mntakadan gelen yolcular varacakları yerlere vasıl olunca muvasalat tarihinden itibaren veba hastalığından altı günü, kolerada beş günü, sarı hümmada altı günü, lekeli hümmada on iki günü, çiçekde on dört günü geçmiyecek bir müddet zarfında sıhhi nezarete tâbi tutulabileceklerdir.

Altmış ikinci madde

Hükümetler evvelki hükümleri kale almıyarak müstesna hallerde sıhhi vaziyetleri kâfi derecede emniyetli bulunmayan bazı kimseler ve bilhassa cemaat halinde seyahat eden veya hududdan geçen kimseler hakkında, bu mukavelenamede gösterilen hastalıklar noktai nazarımdan hususî tedbirler it-

tihaz etmek hakkını muhafaza ederler. Bu fıkranın hükümleri 21 nci maddede gösterilen hükümler müstesna olarak muhacirlere kabili tatbik değildir.

Bu tedbirler, hudud üzerinde mevzu bahis kimselerin nezarete ve icabında müşahedeye tâbi tutulmalarını, tıbbî muayeneyi, dezenfeksiyonu, haşere itlâfını ve aşır tatbikini temine müsaîd olacak surette sıhî mevkiler tesisini ihtiva edebilir.

Bu müstesna tedbirler, hem hudud memleketler arasında mümkün olduğu kadar hususî itilâflarla tanzim edilmelidir.

Altmış üçüncü madde

Yolcuların, posta ve zâtî eşyanın nakline tahsis edilmiş olan arabalarla ticaret eşyası vagonları hududda tevkif olunamazlar. Bununla beraber bu arabalardan biri bulaşmış olur, yahud içerisinde vebaya, koleraya, lekeli hümma veya çiçeğe musabbir hasta oturmuş olursa bu araba her hastalık vakası için bildirilen koruma tedbirlerine tâbi tutulmak için lüzumunu kadar müddetçe tevkif olunacaktır.

Altmış dördüncü madde

Demiryolları ve posta memurlarının hududu geçmesine taallük eden tedbirler alâkadar dairelerin salâhiyeti dahilindedir.

Bu tedbirler vazifeye sekte vermeyecek surette tanzim edilmelidir.

Altmış beşinci madde

Hudud üzerinde münakalâtın ve bu münakalâta müteallik meselelerin tanzimi, bu mukavelenamenin hükümlerine tevfiқан hem hudud memleketler arasında aktedilecek hususî itilâflara bırakılmıştır.

Altmış altıncı madde

Göllerin ve nehir yollarının sıhî usullerini hususî itilâflarla tanzim etmek nehirleri bulunan memleketler Hükümetlerinin kendilerine aittir.

İKİNCİ BAB

Süveyş kanalına ve hemhudud memleketlere mahsus hükümler

Birinci kısım

Şimaldeki bulaşık limanlardan gelerek Süveyş kanalının medhaline veya Mısır limanlarına varış olan alelâde gemilere aid tedbirler

Altmış yedinci madde

Avrupada yahud Akdeniz veya Karadeniz havzasında kâin ve vebaya yahud koleraya bulaşık bir limandan gelerek Süveyş kanalından geçmek isteyen alelâde ve salim gemiler kararına altın da geçmek müsaadesini alırlar.

Altmış sekizinci madde

Mısır sahiline yanaşmak isteyen alelâde salim gemiler İskenderiyede yahud Portsaidde tevakuf edebilirler.

Geminin hareket ettiği liman veba ile bulaşık ise 27 nci madde tatbik olunur.

Geminin hareket ettiği liman kolera ile bulaşık ise 33 ncü madde tatbik olunur.

Limanın sıhhat makamı gerek gemi içerisinde, gerek bir karantine mevkiinde nezaret yerine müşahede tedbirini ikame edebilir.

Altmış dokuzuncu madde

Avrupada yahud Akdeniz ve Karadeniz sahillerinde kâin ve vebaya yahud koleraya bulaşık bir limandan gelerek Mısır limanlarından birine yanaşmak veya Süveyş kanalını geçmek isteyen bulaşık veya şüpheli gemilerin tâbi oldukları tedbirler bu mukavelename hükümlerine tevfikan Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi tarafından tayin edilecektir.

Yetmişinci madde

Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi tarafından yapılmış olan nizamname, bu mukavelenamenin hükümlerine tevfik edilmek üzere, mümkün olduğu kadar yakın bir zamanda tadil edilecektir. Bu nizamnamenin icra edilebilmesi için Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisinde temsil edilen muhtelif Hükümetler tarafından kabul edilmiş olması lâzımdır. Nizamname, gemilere, yolculara ve ticaret eşyasına konulan usulü tesbit edecektir. Nizamname her mevkie tahsis olunacak tabiblerin asgari adedi ile bunların ve Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisinin emrinde olarak vikaye tedbirlerine nezaret ve bu tedbirlerin icrasını temin ile mükellef bilûmum memurların sureti tayinlerini, maaşlarını ve vazifelerini tayin edecektir.

Bu tabibler ve memurlar, Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi tarafından reis vasıtasile Mısır Hükümetine bildirilirler.

İkinci kısım

Bahriahmerde tedbirler

A - Cenubdan gelerek Bahriahmer limanlarına vâsıl olan yahud Akdenize doğru giden alelâde gemiler hakkında tedbirler

Yetmiş birinci madde

Birinci faslm bulaşık, şüpheli, yahud salim gemilerin sureti tasnifine ve bunların tâbi olmaları usule müteallik olan umumî hükümlerinden başka, aşağıdaki maddelerin havi olduğu hususî hükümler dahi cenubdan gelerek Bahriahmere dahil olan gemilere tatbik olunur.

Yetmiş ikinci madde

Salim gemiler: Salim gemiler Süveyş kanalından karantina altında geçebilirler.

Gemi, Mısır sahiline yanaşacak ise:

a - Hareket ettiği liman veba ile bulaşık ise gemi tam altı gün seyahat etmiş olmalıdır. Aksi takdirde karaya çıkan yolcularla mürettebat altı gün tamam oluncaya kadar nezarete tâbi olurlar.

Tahmil ve tahliye ameliyatına, farelerin karaya çıkmasına mâni olmak için lâzım olan tedbirler nazarı itibare almarak, müsaade olunur.

b - Hareket ettiği liman kolera ile bulaşık ise, gemi serbest pratika alabilir. Fakat geminin bulaşık limandan hareketinden beri tam beş gün geçmemiş olduğu takdirde, karaya çıkan yolculardan ve mürettebattan her biri bu müddetin hitamına kadar nezarete tâbi olacaktır.

Limanın sıhhat makamı lüzum gördüğü takdirde, nezaret yerine gerek gemide, gerek bir karantina istasyonunda müşahedeyi ikame edebilir. Her halde sıhhat makamı lüzum göreceği bakteriyoloji muayenelerini icra edebilecektir.

Yetmiş üçüncü madde

Şüpheli gemiler: — Tabibi bulunan gemiler, sıhhat makamınca kâfi teminatı haiz bulunduğu adedilirse, Süveyş kanalından, 70 nei maddede gösterilen şartlar dahilinde karantina altında geçmeğe müsaade alabilirler.

Gemi Mısır sahiline yanaşacak ise:

a- Veba hastalığı mevzu bahis ise, 26 nei maddenin tedbirleri tatbik olunur. Fakat nezaret yerine müşahede konulabilir.

b - Kolera hastalığı mevzu bahis ise, 31 nei maddenin tedbirleri nezaret yerine müşahede konulabilmek kaydı ihtiyatı ile, tatbik olunur.

Yetmiş dördüncü madde

Bulaşık gemiler: A - Veba: 25 nei maddede tayin olunan tedbirler tatbik olunur. İntan tehlikesi bulunduğu halde gemi (Uyumu Musa) da, yahud limanın sıhhat makamı tarafından gösterilecek diğer bir mevkiye demirlemeğe mecbur edilebilir.

Nizamî müddet tamam olmamış ise o limanın sıhhat makamı mümkün görür ise, müddetin hitamından evvel karantina altında geçmeğe müsaade olunabilir.

b - Kolera 30 neu maddede tayin olunan tedbirler tatbik olunur. Gemi (Uyumu Musa) da yahud diğer bir mevkiye demirlemeğe mecbur edilebilir ve gemide vahim bir salgın bulunduğu takdirde, aşır yapmak ve lüzumunda hastalar tedavi edilmek üzere, Tur limanına sevk olunabilir.

Geminin Süveyş kanalından geçmesine ancak geminin, yolcuların ve mürettebatın artık tehlikeli olmadıklarına sıhhat makamlarınca kanaat getirildikten sonra müsaade olunur.

B - Haç zamanında Hicazın bulaşık limanlardan gelen alelâde gemiler hakkında tedbirler

Yetmiş beşinci madde

Mekke hacı zamanında Hicazda veba veya kolera bulunduğu takdirde Hicazdan veya Bahriahmerin Arabistan sahilinin diğer her hangi bir kısmından, hacı yahud mümasili kabileler bindirmeksizin, gelen ve seyahatleri müddetince içerlerinde şüpheli bir arıza zuhur etmemiş olan gemiler, alelâde şüpheli gemiler sınıfına dahil olur.

Bu türlü gemiler o sınıftan gemilere mevzu tedbirlere ve muameleye tâbi tuturlar.

Bu gemiler Mısır'a gidiyorlar ise, Mısır Sıhhiye Bahriye ve Karantina Meclisi tarafından gösterilen bir Sıhhat müessesesinde, irkâb tarihinden itibaren kolera için beş gün, veba için altı gün müşahedeye tâbi tutulabilirler. Bundan maada, o gemiler şüpheli gemiler için konulan mevzu bilcümle tedbirlere (dezenfeksiyon ve saireye) tâbi olurlar ve ancak tıbbî muayeneye müsaid bir netice verdikten sonra serbest pratika alırlar Bu gemilerin seyahatleri esnasında şüpheli arızalar zuhur etmiş ise, (Uyumu Musa) da müşahedeye konulacağı ve müşahedenin kolera için beş gün, veba için altı gün olacağı malumdur.

Üçüncü kısım

Nezaret keyfiyetinin teşkilâtı

Yetmiş altıncı madde

Süveyş vâsıl olan her gemiye karşı nizamnamelerle konulan tıbbî muayene, kanalı geçmek isteyen gemiler de elektrik ile tenvir edilmişler ise ve liman sıhhat makamı tenvir şartlarının kâfi olduğuna emniyet hâsıl ederse, geceleyin dahi icra edilebilir. Süveyş kanalı dahilinde ve karantine müesseselerinde tatbik olunan vikaye tedbirlerinin icrasını ve sıhhi nezareti temin için bir sıhhat gardiyanları heyeti memur edilir. Gardiyanlar kuvveyi umumiye memurları sıfatı ile sıhhi nizamla muhalif hareket vukuunda kanunu tatbik etmek hakkını haiz bulunurlar.

Dördüncü kısım

Süveyş kanalından karantina altında geçiş

Yetmiş yedinci madde

Süveyş limanı sıhhat makamı karantina altında geçiş müsaadesini verir. Mısır sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi keyfiyetten derhal haberdar edilir. Şüpheli vakalarda karar bu meclis tarafından verilir.

Yetmiş sekizinci madde

Bundan evvelki maddede gösterilen müsaade verilince gemi süvarisinin ilk tavakkuf edeceği iskele olarak gösterdiği liman ile son varacağı limanın makamlarına telgrafnameler gönderilir. Bu telgrafnamelerin ücreti gemi tarafından tesviye olunur.

Yetmiş dokuzuncu madde

Süvarinin bildirdiği hattı seyri terkederek, lüzumsuz yere başka memleketlerin limanlarından birine giden gemilere karşı her memleket cezaî hükümler koyacaktır. Mücbir sebeplerden ve zarurî tevakkuflardan mütevellid haller istisna edilecektir.

Sekseninci madde

İstintak esnasında süvari, gemisinde mürettebatdefterinde yahud buna mahsus sicilde kayıtlı bulunmayan, yerli (yani Avrupalı olmayan) ateşçi mürettebat veyahud ücretli her hangi hizmetçiler bulunub bulunmadığını beyan etmekle mükelleftir. Aşağıdaki sualler, Süveyş cenubdan gelen bilümmum gemilerin süvarilerine bilhassa sorulur. Süvariler bu cevablara yemin ile yahud kat'î beyanat şeklinde cevap vereceklerdir.

«Mürettebat defterinde yahud mahsus sicilinde mukayyed bulunmayan ateşçiler, yahud diğer hizmet adamları gibi yardımcılarınız var mıdır? Bunların milliyetleri nedir? Bunları nerelerden gemiye aldınız?».

Sıhhiye tabibleri bu yardımcıların mevcudiyetini kanaate kâfi derecede tahkik etmeğe ve aralarında eksik zuhur ettiği takdirde ademi mevcudiyetin sebeplerini dikkatle aramıya mecburdurlar.

Seksen birinci madde

En az bir sıhhiye memuru ile iki sıhhiye gardiyanı gemiye çıkarlar. Bunlar Portsaide kadar gemide kalırlar. Bunların vazifeleri ihtilâtlara mani olmak ve kanaldan geçiş esnasında konulan tedbirlerin icrasına nezaret etmektir.

Seksen ikinci madde

Süveyş kanalından geçerken her nevi yolcu veya ticaret eşyası tahmil ve tahliye yahud aktarma etmek memnudur.

Seksen üçüncü madde

Karantina altında transit olarak geçen gemiler Süveyştan Portsaide kadar olan veya bunun aksi istikametteki mesafeyi durmaksızın geçmeğe mecburdurlar.

Gemi karaya oturduğu veya zarurî olarak tevakkufa mecbur olduğu hallerde lüzum görülen ameliyeler gemideki müstahdemler tarafından ve Süveyş kanalı şirketi memurları ile her türlü ihtilâttan tevakkî edilmek suretile icra olunur.

Seksen dördüncü madde

Asker nakleden ve karantina altında transit olarak geçen şüpheli veya bulaşık gemiler kanalı yalnız gündüz geçmek mecburiyetindedirler. Bunlar geceyi kanalda geçirmeğe mecbur oldukları takdirde Timsah gölünde, yahud Büyükölde demirlerler.

Seksen beşinci madde

Karantina altında transit olarak geçen gemilerin, 82 nci ve 86 nci maddelerde gösterilen haller müstesna olmak üzere Portsaidde durmaları memnudur.

İşe muameleleri gemilerin kendi vasıtaları ile yapılmalıdır.

Tahmil işlerinde istihdam edilmiş yahud gemiye çıkmış olan kimseler karantina dubası üzerinde tecrid olunurlar. Bu kimseler nizamî tedbirlere tâbi olurlar.

Seksen altıncı madde

Karantina altında transit olarak geçen gemilerin Süveyşte veya Portsaidde kömür veya petrol almaları zarurî olduğu takdirde bu gemiler bu ameliyeyi tecrid ve sıhhi nezaret hususunda lâzım ve Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi tarafından bildirilecek olan teminat altında iera etmelidirler. Kömür alırken müessir bir nezaret tesisi ve içerisindeki insanlarla her türlü temasın menedilmesi mümkün olan gemiler için kömür alma ameliyesinin liman amelesi vasıtasile ierasına müsaade olunabilir. Geceleyin ameliye mahalli elektrik ziyasile iyice tenvir edilmelidir.

Seksen yedinci madde

Kılavuzlar, elektrikçiler, şirketin memurları ve sıhhiye gardiyanları Portsaidde limanın haricinde ve menderekler arasında gemiden çıkmalıdırlar. Oradan doğruca karantina dubasına sevkolanarak burada lüzum görülen tedbirlere tâbi tutulurlar.

Seksen sekizinci madde

Aşağıda tayin edilen harb gemileri, Süveyş kanalından geçmek için aşağıdaki hükümlerden istifade ederler:

Bu gemiler:

a - Gemide gerek hareket esnasında ve gerek seyahat esnasında vebadan yahud koleradan hiç bir vaka olmadığını;

b - Gemide mevcut kimselerin istisnasız olarak hepsi, ve Mısır limanına muvasalâttan on iki saatden daha az bir zaman evvel dikkatli bir surette muayene edildiklerini ve bu muayene neticesinde o hastalıklardan hiç biri görülmediğini;

Mübeyyin gemi tabibleri tarafından verilecek ve gemi kaptanı tarafından tasdik olunacak, yemin ile müeyyet veyahut katği beyanat şeklindeki bir şahadetname üzerine sıhhat makamı tarafından salim olarak tanılaçaklardır.

Bu gemiler tıbbî muyeneden istisna edilerek derhal serbest pratika alırlar.

Bununla beraber karantine makamı lüzum gördükçe her defa harb gemilerinde kendi memurları vasıtasile tıbbî muayene yaptırmak hakkını haizdir.

Şüpheli veya bulaşık harb gemileri meri nizamlara tâbi tutulurlar.

Yalnız saffiharb gemileri harb gemisi addolunur. Nakliye gemileri, hastane gemileri alelâde gemiler sınıfına girerler.

Seksen dokuzuncu madde

Mısır Sıhhiyei Bahriye ve Karantine Meclisi, bulaşık memleketlerden gelen posta çantaları ile

alelâde yolcuların karantine katarları içerisinde demiryolu vasıtasile Mısır toprağından transit olarak geçmesini tanzim etmeğe mezundur.

Beşinci kısım

Basra körfezinde tatbik olunacak sıhhi usul

Doksanıncı madde

Bu mukaveleamenin birinci babının neticesi olan sıhhi usul Basra Körfezi dahilindeki seyrise-fain hakkında limanların sıhhat makamları tarafından, gerek hareket esnasında gerek muvasalâta, tatbik olunacaktır.

ÜÇÜNCÜ BAB

Hacca müteallik mahsus hükümler

Birinci fasıl

Umumî kaideler

Doksan birinci madde

13 nü maddenin hükümleri, Hicaza veya Irak Kırallığına gidecek ve bir hacı vapuruna ırkâb edilecek olan şahıslar ve eşya hakkında, ırkâb limanı salim olsa dahi, tatbik olunur.

Doksan ikinci madde

Limanda veba, kolera veya diğer bir salgın hastalık vakaları bulunduğu vakit ırkâb ameliyesi, ancak grup halinde toplanan şahıslardan hiç birinin bu hastalıklardan birine musab olmadığına kanaat veren bir müşahedeye tâbi tutulduktan sonra icra edilir.

Şurası mukarrerdir ki: Bu tedbirin icrası hususunda her Hükümet mahallî ahval ve imkânı nazarı dikkate alabilir.

Kolera olduğu zaman, ırkâb mahallinde sıhhi daire tabibi tarafından kolera aşısı yapılmasını kabul edecek olan kimseler, aşı esnasında yalnız tıbbî muayeneye tâbi olacaklardır. Bu kimseler geçen fıkrada gösterilen müşahededen muaf olacaklardır.

Doksan üçüncü madde

Hacıların gidip gelme biletleri bulunması yahud avdet için kâfi bir meblâğı tevdi etmiş olmaları ve ahval müsaid ise, hacı ifa için muktazi vasıtalara malik bulduklarını isbat eylemeleri lâzımdır.

Doksan dördüncü madde

Uzun mesafelerden hacı nakletmek için yalnız makine ile hareket eden gemilere müsaade verilir.

Doksan beşinci madde

Bahriahmerde kabotaj yapan ve «kabotaj seferleri» tâbir olunan kısa mesafeli nakliyata tahsis olunan hacı gemileri Mısır Sıhhiyei Bahriye ve Karantina Meclisi tarafından neşrolunan mahsus bir nizamnamede münderiç hükümlere tâbi olurlar.

Doksan altıncı madde

Aralarında yüksek mevkilerde bulunan hacıların dahi dahil olabileceği alelâde yolcularından mâada, gayri safî yüz tonilâtosu başına birden daha az nisbette hacı irkâb etmiş olan gemiler hacı gemisi addolunmazlar.

Bu muafiyet yalnız gemiye aiddir, içerisinde bulunan hacılar hangi mevkide olursa olsunlar bu mukavelenamenin hacılar hakkında gösterdiği bilecümle tedbirlere tâbi olurlar.

Doksan yedinci madde

Sıhhat makamının tercihinine göre ya gemi süvarisi yahud Seyrisefain Şirketinin acentesi, hacılarından istenilecek sıhhat resimlerinin hepsini tediye ile mükellef tutulur. Bu resimler bilet fiatları içinde dahil olmalıdır.

Doksan sekizinci madde

Sıhhat istasyonlara çıkarılan veya oralardan irkâb edilen hacıların, gemiden çıkarıldığı noktalarda, aralarında mümkün olduğu kadar hiç bir temas bulunmamalıdır.

Gemilerden çıkarılan hacılar kamplarda, mümkün olduğu kadar az kalabalık gruplar halinde ayrılmalıdır.

Bu hacılara gerek mahallinde bulunan ve gerek taktir ile elde edilen iyi bir içme suyu temin edilmek lâzımdır.

Doksan dokuzuncu madde

Hacıların beraberlerinde götürdükleri yiyecek maddeleri, sıhhat makamınca lüzum görülürse imha olunur.

İkinci fasıl

Hacı gemileri - Sıhhat tertibat

Birinci kısım

Gemilerde matlub umumî şartlar

Yüzüncü madde

Hacıları entrepont'da yani (ambarların yolcu konulan en üst katında) iskâna gemi müsaide olmalıdır. Gemide mürettebata tahsis olunan sahadan başka, irtifar lâakal 1,80 metre yani takriben 6 İngiliz kadem olması lâzımgelen yolcu ambarında kaç yaşında olursa olsun her ferd için birbuğuk metre murabbar, yani 16 kadem murabbar sathında bir yer bulunması muktazidir. Entrepontların (Yolcu ambarlarının) su kesimi altında bulunan ilk kısmının altında hacıların iskân etmek memnurdur.

Teedidi hava müessir surette temin edilmeli ve ambarların birinci katı altında teedidi hava mihanikî vasıta ile yapılmalıdır.

Bu hacılara tahsis edilen bütün bu sahadan mada ve üst güvertede kurulub sökülebilen hastahanelere, mürettebata, duşlara, helâlara, gemi hizmetlerine tahsis edilen yerler hariç olmak üzere kaç yaşında olursa olsun her ferd için üst güvertede lâakal 0,56 metre murabbarında yani 6 İngiliz kadem murabbarında serbest bir saha bulunmalıdır.

Yüz birinci madde

Güverte üzerinde görünmeyecek surette mahaller tefrik edilmeli ve bu mahallerin kâfi miktarı münhasıran kadımların istimaline tahsis olunmalıdır.

Bu mahallerde, geminin demirlemiş olduğu zamanlarda bile, hacıların ihtiyaçları için daima deniz suyu temin edecek veçhile taziyik ile su veren musluklar veya duşlarla mücehhez borular bulunacaktır.

Her 100 veya yüzün küsuru hacı için bir musluk veya bir duş olacaktır.

Yüz ikinci madde

Gemide mürettebata mahsus helâlardan başka su tertibatlı veya birer musluk ile mücehhez helâlar bulunmalıdır. Münhasıran kadımlar için ayrı helâlar tahsis edilmelidir.

Helâlar 100 de veya 100 ün küsurunda 2 nisbetinde olmalıdır.

Ambar içerisinde helâlar tesis edilemez.

Yüz üçüncü madde

Gemide hacıların kendi yemeklerini pişirmelerine mahsus iki mahal bulunmalıdır.

Yüz dördüncü madde

Hastaların iskânı için, emniyet ve temizlik bakımından iyi şartları haiz, (Revir) mahalleri tahsis olunmalıdır. Bu mahaller üst güvertede kâim olmalıdır, Meğerki Sıhhat makamının fikrine nazaran başka bir yerde aynı derecede sıhhi tesisatın kurulması mümkün ola.

Revir mahalleri, kabili intikal hastalıklara tutulmuş hastaların ve onlarla temasda bulunmuş kimselerin, hastalıklarına göre, tecrid edilmelerine müsaide olacak surette hazırlanmalıdır.

Kurulub sökülebilen neveleri de dahil olmak üzere revir mahalleri her bir hasta için 3 metre murabbar yani 32 kadem murabbar isabet edecek veçhile gemiye irkâb edilen her 100 veya 100 ün küsuru hacı başına 4 hastayı kabul edebilecek bir vüsatda olmalıdır.

Yüz beşinci madde

Her gemide ilâçlar, muzaddı teaffün maddeler ve hastaların tedavileri için muktazi malzeme bulunmalıdır. Bu kabül gemiler için her Hükümet tarafından yapılmış olan nizamlarda ilâçların nevi ve miktarı tayin edilmelidir. Her gemide, bunlardan başka, muktazi muafiyet âmilleri, bilhassa koleraya ve çiçeğe karşı aşılardan bulunmalıdır. Hacıların tedavileri ve ilâçları meccani olmalıdır.

Yüz altıncı madde

Hacı irkâb eden her gemide, hacıların azimet seyahati için rakib oldukları ilk limanın aid bulunduğu Hükümet tarafından kabul edilmesi lâzımgelen muntazam diplomalı bir tabib bulunmalıdır. Geminin taşıdığı hacıların adedi bini geçince gemiye aynı şartları haiz ikinci bir tabib alınmalıdır.

Yüz yedinci madde

Süvari, geminin görülebilecek ve alâkadarlarca yanaşlabilecek yerine, irkâb edilecek hacıların sakin oldukları memleketlerin başlıca lisanlarıyla yazılmış ve aşağıdaki hususları havi ilânlar koydurmakla mükelleftir:

- 1 - Geminin gideceği yer;
- 2 - Biletlerin fiatı;
- 3 - Hacıların çıktıkları memleketin nizamlarına tevfikeyan her hacıya tahsis olunan bir günlük su ve yiyecek nafakası (Ration);

4 - Günlük tayinata dahil olmayan ve bedeli ayrıca tediyesi icab eden yiyecek maddelerinin tarifesi;

Yüz sekizinci madde

Hacıların büyük bağaj eşyası geminin ambarına konularak üzerlerine numara vazolunur. Hacılar yanlarında ancak kendileri için en lüzumlu olan eşyayı bulundurabilirler. Her Hükümet tarafından kendi gemileri için tanzim ettiği nizamnamelerde bu eşyanın nevi, miktar ve ebadı tayin olunur.

Yüz dokuzuncu madde

Bu babın birinci ve ikinci (1) nci, (2) nci, (3) ncü kısımlar fasılları ile 3 ncü faslının ihtiva ettikleri hükümlerin hulâsaları geminin mensub olduğu milletin lisanile ve irkâb olunacak hacıların sakın oldukları memleketin başlıca lisanlarla bir nizamname tarzında yazılarak hacı nakleden her geminin her güvertesinde ve yolcu ambarında görülebilecek ve yaklaşılabilecek bir yere asılacaktır.

İkinci kısım

Hareketten evvel alınacak tedbirler

Yüz onuncu madde

Her hacı gemisinin süvarisi, yahud süvari yoksa geminin sahibi veya acentası hareketten lâakal üç gün evvel, hacı irkâb etmek niyetinde bulunduğunu hareket limanının salâhiyet sahibi makama bildirmekle mükelleftir. Uğranılan iskelelerde, her hacı gemisinin süvarisi yahud onun yerine sahibi veya acentası geminin hareketinden on iki saat evvel aynı ihbarı yapmakla mükelleftir. Bu ihbar geminin mutasavver bulunan hareket günü ile gideceği mahalli göstermelidir.

Yüz on birinci madde

Bundan evvelki maddede gösterilen ihbarı müteakib, salâhiyet sahibi makam, masrafları süvariye aid olmak üzere, gemiyi teftiş ve mesaha ettirir.

Süvarinin elinde kendi memleketinin salâhiyetli makamı tarafından verilmiş bir mesaha şahadetnamesi var ise geminin yalnız teftişi ile iktifa olunur. Meğer ki mezkûr şahadetnamenin geminin halihazırda artık tevafuk etmediğine dair şüphe hâsıl olsun.

Yüz on ikinci madde

Salâhiyet sahibi makam bir hacı gemisinin ancak, aşağıki hususat hakkında emniyet peyda eyledikten sonra hareketine müsaade verebilir.

a - Gemi mükemmelen temiz bir hale getirilmiş ve icabında fennî temizliğe (dezenfeksiyona) tâbi tutulmuş olduğuna;

b - Geminin tehlikesizce seyahate çıkacak halde olduğuna, batmak, kaza yahud yangın tehlikelerine karşı koyacak tesisat ve teçhizatı haiz olduğuna ve bilhassa, geminin merkezî makinesinden müstakil bir surette işleyebilecek mürsileli ve ahizeli telsiz telgrafla mücehhez olduğuna, kâfi adedde tahlisiye aletleri olduğuna, bundan başka geminin mürettebatının tamam olduğuna, tertibatı muvafık ve havadar olduğuna, güverteyi örtmeğe kâfi vüsat ve kalınlıkta tenteleri olduğuna ve gemide yolcuların sıhhat ve selâmeti için muzır olan veya muzır olabilen hiç bir şey mevcut olmadığına;

c - Geminin ve mürettebatının erzakından başka, gemide münasib bir surette istif edilmeğe müsaid bir yerde, hacıların umumu için ve bütün seyahat müddetince kâfi miktarda ve hepsi iyi einsten yiyecek ve yakacak olduğuna;

d - İçilmek için alman suyun iyi einsten ve kâfi miktarda olduğuna, gemideki su kaplarının her türlü telvisattan masun ve kapalı ve su tevziatının yalnız musluklarla veya tulumbalarla yapılabilecek bir surette olduğuna (emzik denilen tevzi cihazları katiyen memnudur);

e - Gemide, mürettebat dahil olduğu halde tekml rakib olan şahıslar için, adam başına ve günde lâakal beş litre su hâsil edebilecek bir taktir cihazı bulunduğu;

f - Gemide, hacıların rakib olduğu limanın sıhhat makamınca emniyet ve tesiri anlaşılmış bir dezenfeksiyon etüvü bulunduğu;

g - Gemi mürettebatı arasında sıhhiyei bahriye ve memaliki harre hastalıkları meselelerine mümkün olduğu kadar vâkıf, hacıların azîmet seyahati için rakib oldukları ilk limanın mensub olduğu Hükûmet tarafından kabul edilmiş diplomalı bir tabibi bulunduğu, gemide 105 nci maddede tevfikân ilaçlar mevcut olduğuna;

h - Geminin güvertesinin her türlü emtiadan ve fazla yer kaplayan eşyadan arî olduğuna;

İ - Geminin vaziyetinin bundan sonraki üçüncü kısımda yazılı tedbirlerin icrasına müsaide bulunduğu.

Yüz on üçüncü madde

Süvari, aşağıda bildirilen evrak elinde bulunmadıkça, hareket edemez:

1 - İrkâb edilen hacıların adını ve cinsiyetini (erkek, kadın) ve gemiye irkâbına mezuniyet verilen umum hacıların adedini mübeyyin ve salâhiyettar makam tarafından vize edilmiş bir liste;

2 - Geminin adını, milliyetini, tonlâtosunu, süvarinin ve tabibinin adlarını, gemiye rakib olan şahısların (mürettebat, hacılar ve sair yolcular) tam olarak sayısını, hamulenin nevini, hareket ettiği mahalli bildiren bir vesika;

Salâhiyet sahibi makam mezkûr vesika üzerine nizamî adedin dolub dolmadığını ve dolmadığı takdirde geminin müteakib iskelelerden irkâba mezun bulunduğu yolcuların mütemmim adedini işaret eder.

Üçüncü kısım

Sefer esnasında ittihaz edilecek tedbirler

Yüz on dördüncü madde

Hacılara mahsus güverte, seyrisefer esnasında fazla yer kaplayan eşyadan arî kalmalı ve gemiye rakib olan kimselere gece ve gündüz tahsis edilerek onların emrine meccanen amade bulunmalıdır.

Yüz on beşinci madde

Her gün hacılar güvertede buldukları esnada güverte araları dikkatle temizlenmeli ve kumla oğulmalıdır.

Yüz on altıncı madde

Yolculara tahsis edilen helâlarla mürettebata mahsus helâlar temiz halde tutulmalı ve günde üç defa, lüzum var ise daha ziyade, dezenfekte edilmelidir.

Yüz on yedinci madde

Vebe, kolera, dizanteri, yahud (revir) helâsına gıtmeğe mâni olacak diğer bir hastalık arazı gösteren kimselerin ifragatı ve maddei gaitaları muzadı taaffün bir mahlûlü havi kablar içerisinde toplanmalıdır. Bu kablar (revir) helâlarına boşaltılır ve her defasında o maddeler atıldıktan sonra helâlar ihtimam ile dezenfekte edilir.

Yüz on sekizinci madde

Bundan evvelki maddede gösterilen hastalarla temasdabulunmuş yatak levazımı, halılar, elbiseler derhal dezenfekte edilmelidir. Bilhassa mezkûr hastalara yaklaşan ve bulaşmış olmaları mümkün bulunan kimselerin elbiseleri hakkında bu kaideye riayet edilmesi tavsiye olunur.

Yukarıda bildirilen eşyadan kıymeti olmayanlar gemi bir liman veya kanal içerisinde değil ise denize atılır yahud ateşte imha olunur. Diğerlerigemi tabibinin nezareti altında dezenfekte edilmelidir.

Yüz on dokuzuncu madde

104 ncu maddede gösterilen ve hastaların işgal etmiş olduğu mahaller hakkile ve muntazaman temizlenerek dezenfeksiyone tâbi tutulur.

Yüz yirminci madde

Kaç yaşında olursa olsun her hacıya her gün için meccanen tahsis olunan içme suyunun miktarı lâakal beş litre olmalıdır.

Yüz yirmi birinci madde

İçme suyunun evsafından şüphe edilirse veya gerek membarında, gerek esnayı rahde, bulaşmış olmak imkânı hakkında şüphe var ise su kaynatılmalı yahud başka bir suretle takim edilmelidir, süvari daha iyi bir su tedariki mümkünolan ilk limanda evvelki suyu denize dökmekle mükelleftir. Süvari bu suyu ancak su mahzenlerinin dezenfeksiyonundan sonra alabilecektir.

Yüz yirmi ikinci madde

Tabib hacıları muayene, hastaları tedavi ve gemide hıfzıssıhha kaidelerine riayet edilmesine nezaret eder. Bilhassa :

1 — Hacılara tevzi olunan yiyeceklerin iyi cinsden olduğuna, miktarının taahhüdata muvafık bulunduğuna ve lâyikile ihzar edilmiş olduğuna emniyet getirmek,

2 — 120 nci maddenin su tevziine müteallik olan hükümlerine riayet edilmiş olduğuna emniyet getirmek;

3 — İçme suyunun eindsinde şüphe varsa, 121 nci maddenin hükümlerini suvariye tahriren ihtar etmek;

4 — Geminin daima temiz bir halde bulunduğuna ve bilhassa helâların 116 nci maddenin hükümlerine tevfiikan temizlendiğine emniyet getirmek;

5 — Hacıların ikamet eyledikleri mahallin temiz tutulduğuna ve kabili intikal hastalık vukuunda tathirâtı fenniyenin 119 ncu maddeye tevfiikan yapıldığına emniyet hâsıl etmek;

6 — Seyahat esnasında vukua gelen bütün sıhî hâdiseleri bir deftere kaydetmek ve geminin uğradığı veya vardığı limanlarda taleb üzerine bu defteri salâhiyet sahibi makama göstermekle mükelleftir.

Yüz yirmi üçüncü madde

Vebaya, koleraya, yahud diğer intanî hastalıklara musab olan hastaların yanına yalnız onlara bakmağa memur olan kimseler girebilirler ve bu kimseler gemiye rakib olan diğer şahıslarla hiç bir türlü temasta bulunamazlar.

Yüz yirmi dördüncü madde

Seyrüsefer esnasında vefat vukuunda süvari, geminin hareket eylediği limandaki makam tara-

findan tasdik edilmiş olan cetvelde bulunan ismin karşısına vefatı işaret etmek ve bundan başka geminin seyrüsefer defterine vefat eden kimsenin adile, yaşını, nereden geldiğini, tabibin şahadetnamesine nazaran ölümün mucib olduğu zan edilen sebebi ve ölüm tarihini kaydetmek mecburiyetindedir.

Kabili intikal bir hastalıktan vefat vukuunda, cenazé evvelece muzadı taaffün bir madde ile ısladılmış bir kefene sarılarak denize atılır.

Yüz yirmi beşinci madde

Süvari, seyahat esnasında yapılmış olan bilcümle vikaye icraatının gemi defterine kaydedilmiş olmasına nezaret etmeğe mecburdur. Bu defter geminin uğradığı veya vardığı limanlarda talep vukuunda salâhiyet sahibi makama, gösterilir.

Geminin uğradığı her limanda süvari, 113 ncü maddeye tevfiikan tanzim edilmiş olan listeyi salâhiyet sahibi makama vize ettirmeğe mecburdur. Seyahat esnasında gemiden bir hacı çıkarıldığı takdirde süvari ihraç keyfiyetini hacmın bu listedeki adı hizasma işaret etmek mecburiyetindedir. Gemiye binenler olduğu takdirde binen kimseler zikri geçen 113 ncü maddeye tevfiikan salâhiyet sahibi makamın işaret edeceği yeni vizeden evvel, bu cetvele kayid olunmalıdır.

Yüz yirmi altıncı madde

Hareket limanından verilmiş olan sıhhi vesika seyahat esnasında tebdil edilmemelidir. Bu kaideye riayet edilmediği takdirde gemiye bulaşık nazarile muamele edilebilir.

Mezkûr vesika geminin tevakkuf ettiği her limanda sıhhat makamı tarafından vize edilir. Bu makam vesika üzerine:

- 1 - Bu limanda gemiden çıkmış veya gemiye binmiş olan yolcuların adedini;
- 2 - Deniz üzerinde vukua gelmiş ve gemiye rakib olan kimselerin sıhhat veya hayatına taallûk eden vakaları;
- 3 - Geminin tevakkuf ettiği limanın sıhhi halini kaydeder.

Dördüncü kısım

Hacıların Bahriahmere muvasalatında ittihaz olunacak tedbirler

A - Cenubdan Hicaza doğru giden hacı gemilerine kabili tatbik sıhhi usul

Yüz yirmi yedinci madde

Cenubdan gelerek Hicaza giden hacı gemileri, evveleminde Kamaran sıhhiye mevkiinde tevakkuf etmeğe mecbur olup aşağıdaki maddelerle tesbit olunan usule tâbi tutulurlar.

Yüz yirmi sekizinci madde

Tıbbî muayeneden sonra salim addedilmiş olan gemiler, aşağıdaki ameliyeler icra edildikten sonra serbest pratika alırlar: hacılar karaya çıkarılır; duş ile yıkanılır yahud deniz banyosuna girerler; kirli çamaşırları ve kullanılmış eşyalarile zatî eşyalarından sıhhat makamının takdirine nazaran şüpheli addedilebilen kısmı dezenfeksiyona tâbi tutulur. Bu ameliyelerin müddeti, gemiden çıkmak ve gemiye binmek dahil olduğu halde, kırk sekiz saati geçmemelidir. Bu müddet tecavüz edilmemek şartile, sıhhat makamı lüzum gördüğü bakteriyoloji muayenelerini icra edebilir.

Bu ameliyeler esnasında vebadan veya koleradan muhakkak veya şüpheli bir vaka görülmemiş ise, hacılar derhal gemiye tekrar irkâb edilecek ve gemi Ciddeye doğru hareket edecektir. Tıbbî muaye-

neden sonra salim addedilmiş gemiler, aşağıdaki şartlar ifâ edilmiş ise, yukarıda gösterilen ameliyelerden istisna edilir :

- 1 - Gemide bulunan bilûmum hacılar koleraya ve çiçeğe karşı aşlanmışlar ise ;
- 2 - Bu mukavelenamenin hükümlerine tamamen riayet edilmiş ise ;
- 3 - Süvari ile gemi tabibinin, gemide ne harekette ne de seyrüsefer esnasında veba, kolera, çiçek vakası olmadığı hakkındaki süvarinin ve gemi tabibinin beyanatından şüphe etmeğe mahal yok ise ;

Vebea için 27 nci maddenin, gemide bulunabilecek fareler hakkındaki hükümleri tatbik olunur.

Yüz yirmi dokuzuncu madde

İçerilerinde, haçı irkâb edildikten sonra ilk altı gün zarfında veba vakaları zuhur etmiş veya mutad hilâfî fare telefâtı görülmüş olan, yahud hareket esnasında kolera vakaları zuhur etmiş olub da beş gündenberi yeniden hiç bir kolera vakası görülmemiş olan şüpheli gemiler aşağıda gösterilen usule tâbi olurlar :

Hacılar gemiden çıkarılır, duş ile yıkanılır, yahud deniz banyosuna girerler, kirli çamaşırlarile kullandıkları eşyadan ve zatî eşyalarından, sıhhat makamının takdirine nazaran şüpheli addolunabilen kısmı dezenfeksiyona tâbi tutulur. Gemide hastaların işgal etmiş oldukları yerler dezenfeksiyona tâbi tutulur. Bu ameliyelerin müddeti, gemiden çıkmak ve gemiye binmek dahil olduğu halde kırk sekiz saati geçemez. Bu müddet tecavüz edilmemek şartile, sıhhat makamı lüzum gördüğü bakteriyoloji muayenelerini icra edebilir. Bu ameliyeler esnasında muhakkak veya şüpheli veba veyahud kolera vakası görülmemiş ise, hacılar derhal gemiye tekrar irkâb olunacak ve gemi Ciddeye doğru hareket edecektir. Veba için 26 nci maddenin, gemi içerisinde bulunabilecek farelere dair hükümleri tatbik olunur.

Yüz otuzuncu madde

Bulaşık olan yani içerilerinde veba veyahud kolera vakaları bulunan, yahud haçı irkâbını müteakib altı günden ziyade bir müddet sonra içerilerinde veba vakaları, veyahud beş gündenberi kolera vakaları zuhur etmiş olan veyahud içerilerinde veba ile bulaşık fareler bulunmuş olan gemiler aşağıdaki usule tâbi olurlar :

Vebaya veya koleraya musab kimseler gemiden çıkarılarak hastanede tecrid olunurlar. Diğer yolcular gemiden çıkarılarak mümkün olduğu kadar az kimselerden mürekkebe gruplar halinde tecrid olunurlar. O suretle ki bir grup arasında veba veya kolera zuhuru takdirinde, grupların heyeti umumiyesi o musab grubun akibetine iştirak vaziyetine maruz kalmam. Mürettebatın ve yolcuların kirli çamaşırları, elbiseleri ile gemi dezenfeksiyona tâbi tutulur. Bununla beraber, mahallî sıhhat makamı büyük eşyai zatiye ile ticaret emtiasının ihracına lüzum olmadığına ve geminin yalnız bir kısmının dezenfeksiyona tâbi olması icab edeceğine karar verebilir.

Yolcular, bulaşıklığı koleradan yahud vebadan olduğuna nazaran, kamaran müessesesinde beş yahud altı gün kalırlar. Hacılar gemiden çıkarıldıktan sonra yeniden vakalar zuhur ederse, müşahede müddeti, en son vakanın tecridinden sonra, kolera için beş gün, veba için altı gün temdid olunur. Veba için, 25 nci maddenin gemi içerisinde bulunabilecek farelere müteallik hükümleri tatbik olunur.

Bu ameliyeler ikmal edildikten sonra, gemi, hacıları tekrar irkâb ederek, Ciddeye sevk olunur.

Yüz otuz birinci madde

128 nci, 129 ncu, ve 130 ncu maddelerde gösterilen gemiler Ciddeye muvasalatlarında gemi içerisinde tıbbî muayeneye tâbi olurlar. Netice müsaide ise gemi serbest paratika alır.

Bilakis gemide, seyrüsefer esnasında yahud Ciddeye muvasalat zamanında tahakkuk etmiş ve-

ba yahud kolera vakaları görülürse Hicaz Sıhhat makamı, 54 ncü maddedeki hükümlerin kaydı ihtiyatı baki olmak üzere, lüzumu olan tedbirleri ittihaz edebilecektir.

Yüz otuz ikinci madde

Hacıları kabul etmeğe mahsus her sıhhiye mevkiinde malûmatlı, tecrübeli ve kâfi adedde memurlar ile hacıların tâbi oldukları tedbirlerin tam bir surette tatbikini temin için muktazi bileümle tesisat ve teçhizat bulunmak lâzımdır.

B - Portsaidin şimalinden gelerek Hicaza doğru giden Hacı gemilerine tatbik olunacak sıhhiye usulü

Yüz otuz üçüncü madde

Geminin hareket ettiği limanda ve ne de civarında veba ve kolera mevcut değil ise ve geminin seyrüseferi esnasında hiç bir veba yahud kolera vakası zuhur etmemiş ise gemiye derhal serbest pratika verilir.

Yüz otuz dördüncü madde

Geminin hareket ettiği limanda veya civarında veba veyahud kolera mevcut ise veyahud geminin seyrüseferi esnasında bir veba veyahud kolera vakası zuhur etmiş ise gemi Turda, cenubdan gelerek Kamaranda tevakkuf eden gemiler hakkında vazedilmiş olan usule tâbi tutulur. Ondandır sonra gemilere serbest pratika verilir.

Beşinci kısım

Hacıların avdetinde ittihaz edilecek tedbirler

A - Şimale doğru avdet eden hacı gemileri

Yüz otuz beşinci madde

Hicazın bir limanından yahud Bahriahmerin Arabistan sahilinin her hangi bir limanından gelib Süveyşe yahud Akdenizin bir limanına gidecek olan ve içerisinde hacıların veya mümasili grupları hâmil bulunan her gemi 140 ilâ 142 ncü maddelerde gösterilen tedbirlere tâbi tutulmak üzere Tura gitmeğe mecburdurlar.

Yüz otuz altıncı madde

Akabe limanında ihtiyacata kâfi bir karantina mevki tesis edilinceye kadar, Hicazdan deniz tarıkile Akabeye giden hacıların Ukbeye karaya çıkmazdan evvel Turda, lüzumu olan karantina tedbirlerine tâbi olacaktırlar.

Yüz otuz yedinci madde

Hacıları Akdenize doğru iade eden gemiler kanaldan ancak karantine altında geçebilirler.

Yüz otuz sekizinci madde

Tur sıhhiye mevkiinde müşahede müddetini ikmal ettikten sonra yalnız Mısırlı hacıların memleketlerine gitmek üzere gemiyi terketmelerine müsaade edileceği seyrüsefer şirketleri acentelerine ve süvarilere bildirilir.

Ancak, Mısırın resmî bir makamı tarafından verilmiş ve nümunesine uygun ikamet vesikası hâmil bulunan hacıların Mısırlı veyahud Mısırda mütetekkin addedilirler.

Mısırlı olmayan hacılar Turdan ayrıldıktan sonra hiç bir Mısır limanına çıkarılamazlar. Ancak Mısır sıhhat makamı tarafından, Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi ile itilâftan sonra tayin olunan hususî şartlar altında verilecek müsaadei mahsusa müstesnadır. Binaenaleyh eenebi hacıların Mısır için gerek Turda, gerek Süveyşte, yahud Portsaidde veya İskenderiyede her defasında hususî müsaade almaksızın başka gemiye aktarma edilmeleri memnu olduğu seyrisefanın acentelerile süvarilere bildirilir.

Mısırlı olmayan milletlere mensub hacıların hamil olan gemiler bu hacıların tâbi oldukları şartlara tâbi olacaklar ve Akdenizdeki hiç bir Mısır limanına kabul edilmeyeceklerdir.

Yüz otuz dokuzuncu madde

Mısırlı hacılar Turda yahud Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi tarafından tayin edilecek diğer her hangi bir mevkide üç günlük bir müşahede ile tıbbî muayeneye ve lüzum görüldüğü takdirde dezenfeksiyona ve itlâfî haşerat amelîyesine tâbi olurlar.

Yüz kırkıncı madde

Hicazda veya geminin geldiği limanda veba yahud kolera mevcud ise yahud Hicazda hac esnasında veba veya kolera görülmüş ise gemi Turda, bulaşık gemiler için Kamaranda tatbik edilen kaidelere tâbi olurlar.

Vebaya veya koleraya musab kimseler gemiden çıkarılarak hastanede teerid olunur. Diğer yolcular karaya çıkarılarak mümkün olduğu kadar az kimselerden mürekkeb gruplar halinde teerid olunurlar. O suretle ki bir grup arasında veba veya kolera zuhur ederse, grupların heyeti umumiyesi o musab grubun âkibetine iştirak vaziyetine maruz kalmaz.

Mürettebatın ve yolcuların kirli çamaşırları, elbiseleri ile gemi dezenfeksiyona tâbi tutulur.

Bununla beraber limanın sıhhat makamı büyük eşyayı zatiye ile ticaret emtiasının ihracına lüzum olmadığına ve geminin yalnız bir kısmının dezenfeksiyona tâbi olması icab edeceğine karar verebilir. Gemide bulunabilecek fareler hakkında 25 ne maddede gösterilen usul tatbik olunur.

Hacıların kâffesi, dezenfeksiyon amelîyelerinin ikmal edildiği günden itibaren veba için tam altı gün, kolera için beş gün müşahedeye tâbi tutulur. Bir kısımda (grupta) vebadan yahud kolereden bir vaka zuhur ederse, bu kısım için beş yahud altı günlük müddet, son vakanın görüldüğü günden itibaren başlar.

Yüz kırk birinci madde

Bundan evvelki maddede gösterilen halde, Mısırlı hacılar fazla olarak üç günlük mütemmin bir müşahedeye tâbi tutulabilirler.

Yüz kırk ikinci madde

Ne Hicazda, ne de geminin geldiği limanda veba yahud kolera mevcud değil ise ve Hicazda hac esnasında görülmemiş ise, gemi Turda, Kamaranda salim gemiler için vazolunan kaidelere tâbi olurlar.

Hacılar karaya çıkarılır, duşa yıkanır yahud deniz banyosuna girerler, kirli çamaşırları, kullandıkları eşyadan yahud zatî eşyalarından sıhhat makamının takdirine nazaran şüpheli addedilen kısım dezenfeksiyona tâbi olur. Bu amelîyelerin müddeti yetmiş iki saati geçmemelidir.

Bununla beraber bir hacı gemisinde Ciddeden Yenbua ve Tur'a kadar yolda vebaya yahud koleraya musab hasta olmamış ise ve Tur'da karaya çıkarıldıktan sonra ferden yapılan tıbbî muayene neticesinde bu kabîl hastaların bulunmadığı anlaşılırsa, aşağıda yazılı dört şartın ifası halinde, o geminin geceleyin bile olsa Süveyş kanalından karantine altında geçmesine Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantine meclisi tarafından müsaade edilebilir.

1 - Gemide tıbbî hizmetler, diplomalı ve Hükûmetçe kabul edilmiş bir veya müteaddid tabib tarafından ifa edilmiş olmalı;

2 - Gemide müessir surette işleyen bir dezenfeksiyon etüvü bulunmalı;

3 - Gemideki hacıların adedi haç nizamlarıyla tayin edilen adetten ziyade olmadığı tahakkuk etmiş bulunmalı;

4 - Süvari, ilk iskele olarak gösterdiği limana doğrudan doğruya gitmeği taahhüd etmeli.

Karantina idaresinin verilecek sıhhat resmi, üç gün karantina altında kaldıkları takdirde hacıların verecekleri resmin aynidir.

Yüz kırk üçüncü madde

Tur'dan Süveyş'e kadar yolda içerisinde şüpheli bir vaka zuhur eden gemi tekrar Tur'a iade edilebilir.

Yüz kırk dördüncü madde

Mısır limanlarında hacıların gemiden gemiye nakledilmeleri katiyen memnudur. Yalnız Mısır sıhhat makamı tarafından, Mısır Sıhhiyei bahriye ve Karantina meclisi ile itilâftan sonra hususî şartlar altında verilecek müsaadei mahsusa müstesnadır.

Yüz kırk beşinci madde

Hicazdan hareket eden ve içerilerinde Bahriahmerin Afrika sahilindeki bir limana çıkacak hacıların hâmil bulunan gemiler, Doğrudan doğruya, o limanın tâbi olduğu memleketin makamı resmisi tarafından tayin olunacak karantina mevkiine giderek orada, Tur'daki karantina usulünün aynına tâbi olur.

Yüz kırk altıncı madde

Hicazın yahud Bahriahmerde Arabistan sahilinin veba yahud kolera bulunmayan limanlarının birinden gelen, içerlerinde hacılar veya onlara mümasil gruplar bulunmayan ve seyrüsefer esnasında içerisinde şüpheli hiç bir vaka zuhur etmeyen gemiler Süveyş'de tıbbî muayene müsaide netice verince serbest pratika alırlar.

Yüz kırk yedinci madde

Hicazdan gelen ve hacılarla birlikte bulunan yolcular, hacılar gibi aynı usule tâbi olurlar. Tüccar veya diğer bir sanat sıfatı kendilerini, hacıların tatbik olunan tedbirlerden istisna ettirmeyecektir.

B - Kervan halinde şimaldoğru avdet eden hacıların

Yüz kırk sekizinci madde

Kervan halinde seyahat eden hacıların, Hicazın sıhhi vaziyeti nasıl olursa olsun, icabata göre 140 nevi yahud 142 nevi maddelerde karaya çıkarılan hacıların için gösterilen tedbirlere tâbi tutulmak üzere yolları üzerinde bulunan karantina mevkiilerinden birisine gitmeğe mecburdurlar.

C - Cenuba doğru avdet eden hacıların

Yüz kırk dokuzuncu madde

Haç esnasında bulaşık hastalık zuhurunda, Babülmendebin cenubunda bulunan mıntakalara doğru avdet eden bir hacı gemisi, hacıların gittiği memleketlerin konsolosluk makamının emri üzerine, Kamaranda tevakkuf ederek orada tıbbî teftişe tâbi tutulmağa mecbur edilirler.

Altıncı kısım

Hicaz şimendiferinde seyahat eden hacılara tatbik olunacak tedbirler

Yüz ellinci madde

Ülkelerinden Hicaz şimendiferi geçen memleketlerin Hükümetleri, hacıların mukaddes mahallere doğru seyahatleri esnasında onları sıhhi nezaret altında bulundurmak ve istilâi mahiyetteki sarî hastalıkların intişarına mani olacak tedbirleri tatbik etmek üzere - bu mukavelenamedeki esaslardan mülhem olarak - her türlü kararları ittihaz edeceklerdir.

Yedinci kısım

Haç hakkında sıhhi ihbarlar

Yüz elli birinci madde

Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi haç esnasında hicazın ve hacıların geçtiği mntakaların sıhhi halleri hakkında kendisine vasıl olan malûmat ve istihbaratı vakit vakit ve icabında en süratli vasıtalarla alâkadar bilûmum memleketlerin sıhhat makamlarına ve aynı zamanda Beynelmil el hıfzı sıhha ofisine işbu mukavelenamede gösterilen şartlar dairesinde tebliğ edecektir. Meclis, bundan maada, senelik bir rapor tanzim edecek ve bu rapor aynı makamlara ve Beynelmil el hıfzı sıhha ofisine tebliğ olunacaktır.

Üçüncü fasıl

Müeyyideler (Cezalar)

Yüz elli ikinci madde

Su, erzak ve mahrukat tevzii hakkında vukubulan yahud kendi namına yapılmış olan taahhüdlere riayet etmemiş olduğuna kanaat getirilen her gemi süvarisi, her hatası için azamî elli frang (altın) para cezasına çarpılabilir. Bu ceza parası, mahrumiyete duçar olan ve vaki olan taahhüdün ifasını istediği halde isaf edilmediğini isbat eden hacımın menfaatine olarak tahsil olunur.

Yüz elli üçüncü madde

107 nci maddeye muhalif her hareket azamî 750 frank (altın) para cezası ile tecziye olunur.

Yüz elli dördüncü madde

113 nci maddede bildirilen hacılar listesinde sıhhat patentası üzerinde her hangi bir hile karıştıran yahud hile karışmasına meydan veren her gemi süvarisi 1250 frank (altın) para cezasına çarptırılır.

Yüz elli beşinci madde

Hareket limanının sıhhiye vesikası olmaksızın veyahud uğradığı limanların vizesi bulunmaksızın, yahud 113 nci madde ile 125 nci ve 126 nci maddelere tevfikân muntazam tutulmuş nizâmî listeyi haiz olmaksızın gelen her gemi süvarisi, her noksan için, azamî olarak 300 frank (altın) para cezasına çarptırılır.

Yüzelli altıncı madde

106 ncı maddeye tevfikân, gemisinde diplomalı bir tabib bulunmadığı halde yüzden ziyade hacı bulundurduğu veya bulundurmış olduğu tebeyyün eden her süvari azamî 7500 frank (altın) para cezasına çarptırılır.

Yüz elli yedinci madde

113 ncü maddenin birinci fıkrasına tevfikân, gemisine irkâb etmeğe mezun bulunduğu hacı adedinden ziyade hacı irkâb eylediği veya irkâb eylemiş olduğu tebeyyün eden her süvari fazla olarak bulundurduğu her hacı için azamî 125 frank (altın) para cezasına çarptırılır.

Nizamî adedi geçen hacıların gemiden ihracı, salâhiyet sahibi bir makam bulunan ilk mevki-de icra edilir ve gemi süvarisi, karaya çıkarılan hacıların mahalli maksuda kadar yollarına devam etmeleri için lâzım olan parayı vermekle mükelleftir.

Yüz elli sekizinci madde

Kendi rizaları olmaksızın veya mücbir sebepler bulunmaksızın, mahallî maksadlarından başka bir mahalle hacıların çıkarmış olduğu tebeyyün eden her gemi süvarisi, haksız olarak çıkardığı her hacı için azamî 500 frank (altın) para cezasına çarptırılır.

Yüz elli dokuzuncu madde

Hacı gemilerine müteallik hükümlere muhalif olan diğer her türlü hareketler 250 frankdan azamî 2500 franga kadar para cezası ile cezalandırılır.

Yüz altmışıncı madde

Geminin seyahati esnasında nizama muhalif olarak görülen hareketler geminin vesikaları üzerine ve hacıların listesi üzerine işaret olunur. Salâhiyet sahibi makam bunların mazbatasını tanzim ederek aid olduğu makama verir.

Yüz altmış birinci madde

152 den 159 ncü maddeye kadar, bu 159 ncü madde dahil olduğu halde, gösterilen ahkâma muhalif hareketler geminin tevakkuf ettiği limanın sıhhat makamı tarafından tayin olunur. Cezalara salâhiyet sahibi makam tarafından karar verilir.

Yüz altmış ikinci madde

Bu mukavelenamenin hacı gemilerine müteallik hükümlerini icra etmeğe iştirak eyleyen bilümmemurlar, mezkûr hükümlerin tatbikinde görülecek hatalardan dolayı mensub oldukları memleketlerin kanunlarına tevfikân cezalandırılırlar.

DÖRDÜNCÜ BAB

Nezaret ve icraat

1 - Mısır Sıhhiyei Bahriye ve Karantina Meclisi

Yüz altmış üçüncü madde

19 haziran 1893 tarihli ve 25 kânunuevvel 1894 tarihli Hidiv iradeleri ve 19 haziran 1893 tarihli nezaret kararnamesi mucibince Mısır Sıhhiyei Bahriye ve Karantina Meclisinin sureti te-

şekkülüne, salâhiyetlerine ve vazifelerinin sureti ifasına müteallik bulunan hükümler tasdik edilmiştir.

Mezkûr iradeler ile kararname işbu mukavelenameye zeyl olarak ipka edilmişlerdir.

Mezkûr iradelerin ve kararnamenin hükümlerile beraber yüksek Âkid Taraflar aşağıdaki hususati kararlaştırmışlardır:

I - Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisinde bulunan Mısırlı azanın adedi şu suretle beşe iblâğ olunacaktır.

1 - Mısır Hükûmeti tarafından nasbolunan ve ancak reylerin inkısamı takdirinde rey verecek olan Meclis reisi;

2 - Sıhhiyei bahriye ve karantina idaresinin umumî müfettişi olan Avrupalı bir tıp doktoru;

3 - Mısır Hükûmeti tarafından tayin edilmiş üç murahhas.

II - Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisinin veteriner servisi Mısır Hükûmetine intikal edecektir. Aşağıdaki şartlara riayet edilecektir:

1 - Halihazırda Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi tarafından istifa olunan sıhhat resimlerini, Mısır Hükûmeti idhal olunan mevaşî üzerinden azamî olarak istifa edecektir;

2 - Bundan dolayı, Mısır Hükûmeti, işbu mukavelenamenin meriyete konulduğu tarihe tekdüm eden son üç malî sene zarfındaki hasılatın mezkûr hizmetler için sarfedilen mikdarından sonra fazla kalan mikdarının vasatisine mümasil bir meblâğı her sene Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisine tediye etmeği taahhüd eylemiş;

3 - Mevaşî gemilerini, derileri ve hayvanat kırpıntılarını dezenfeksiyona tâbi tutmak için itihaz edilecek tedbirler, mazide olduğu gibi, mezkûr Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi marifetile temin edilecektir;

4 - Halen Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisinin veteriner servislerde bulunan ecnebi memurlar; ecnebi milletlerden olan müstahdem ve memurların hizmetleri, tekaüd edilmeleri ve kadro harici kalmaları hakkındaki 1923 tarihli ve 28 numaralı kanun ile verilen tavizattan istifade edeceklerdir.

Bu tavizatın mikyası mezkûr kanunun kabul eylediği mikyasa olacaktır. Sair teferruat Mısır Hükûmeti ile Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi arasında bir itilâf ile tesbit olunacaktır.

III - Sevakin limanı ile Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisinin makararı olan İskenderiye arasındaki mesafenin büyüklüğü ve Sevakin limanında karaya çıkan hacıların ve yolcuların sıhhi bakımından yalnız Sûdan arazisini alâkadar eylemesi keyfiyeti nazarı dikkate alınarak, Sevakin limanının sıhhiye idaresi mezkûr meclisten tefrik olunacaktır.

Yüz altmış dördüncü madde

Bu mukavelenamenin hükümlerinden mütevellid, bilhassa Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisine tâbi memurların tezyid edilmesine müteallik olan alelâde masraflar Mısır Hükûmeti tarafından her sene munzam tediye olarak verilecek ve bu Hükûmetin emrinde kalan fenerler idaresinin varidat fazlasından alınabilecek olan dört bin mısır liralık bir meblâğ ile kapatılacaktır. Bununla beraber bu meblâğdan, Turda her hacr başına 10 tarife kuruşu olarak alınan munzam karantina resmi hasılatı tenzil olunacaktır.

Mısır Hükûmeti, masraflara dahil bu hisseyi tediye müşkülât gördüğü takdirde, Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisinde temsil edilen Devletler, kabul edilen masraflara iştirakini temin için mezkûr Hükûmetle uyuşacaklardır.

Yüz altmış beşinci madde

Mısır Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi, veba, kolera ve sarıhumma hakkında tatbik eylediği nizamlar ile haç zamanında Bahriahmerin Arabistan limanları muvaredatına müteallik nizamnameyi bu mukavelenamenin hükümlerine tevfiğ etmeğe memur edilmiştir.

Bu meclis, lüzum olduğu takdirde, halihazırda meri bulunan sıhhiye, bahriye ve karantina

zabıtası umumî nizamnamesini de aynı maksadla tadil edecektir.

Bu nizamlar meri olmak için mecliste temsil edilen muhtelif Devletler tarafından kabul edilmiş olmalıdır.

2 - Mütenevvi hükümler

Yüz altmış altıncı madde

Sıhhiyei bahriye ve karantina meclisi tarafından istifa olunan sıhhat resimlerinin ve ceza paralarının hasılatı mezkûr meclise müteallik hususattan gayri şeylerde hiç bir suretle istimal edilemez.

Yüz altmış yedinci madde

Yüksek Âkid taraflar, kendilerine mensub olup bilhassa içerilerinde tabib bulunmayan gemilerde kaptanlar tarafından tatbik edilmek üzere işbu mukavelenamenin veba, kolera ve sarıhummaya müteallik hükümleri hakkında kendi sıhhiye idareleri vasıtasile bir talimatname tanzim ettirmeği taahhüd ederler.

BEŞİNCİ BAB

Nihaî hükümler

Yüz altmış sekizinci madde

Yüksek Âkidler arasında bu mukavelename, Pariste 17 kânunusani 1912 tarihinde imza edilmiş olan mukavelenamenin ve icabında, Pariste 3 kânunuevvel 1903 tarihinde imza edilmiş olan mukavelenamenin hükümleri yerine kaim olmuştur. Son iki mukavelenameyi akdetmiş olan Devletler ile o mukavelenamelere iştirak etmiş ve dahil olmuş olan ve işbu mukavelenameye iştirak etmeyen Devletlerin arasında mezkûr mukavelenameler meriyülicra kalacaklardır.

Yüz altmış dokuzuncu madde

İşbu mukavelename bu günkü tarihi taşıyacak ve senei cariyenin 1 teşrinievvel tarihine kadar imza edilebilecektir.

Yüz yetmişinci madde

İşbu mukavelename tasdik olunacak ve tasdiknameler mümkün mertebe süratle, Pariste tevdi olunacaklardır. Mukavelename ancak on Devlet tarafından tasdik edildikten sonra meriyülicra olacaktır. Bilâhare her Devlet için kendi tasdiknamesi tevdi edilince hükmü olacaktır.

Yüz yetmiş birinci madde

İşbu mukavelenameyi imza etmemiş olan Devletler, kendi talepleri üzerine, mukavelenameye iştirak etmeğe kabul olunacaklardır. Bu iştirak diplomasi yolile Fransa Cümhuriyeti Hükûmetine ve onun tarafından da mukaveleyi akteden diğer Devletlere tebliğ olunacaktır.

Yüz yetmiş ikinci madde

Yüksek Âkid Taraflardan her biri gerek imza esnasında, gerek tasdiknamelerini tevdi veya hud iltihaknamelerini tebliğ eylediği anda, bu mukavelenameyi kabul etmekle himayesi altındaki arazinin, müstemlekelerinin mülkiyeti yahud mandası altında bulunan arazinin gerek heyeti

mecmuası, gerek onlardan biri hakkında bu kabulün şümülü olmadığını beyan edebilecek ve bilâhare bu şekilde beyanat ile hariç bırakılmış olan himayesi altındaki araziden, müstemleke-
lerinden, mülkiyeti yahud mandası altındaki araziden her hangi birisi namna ayrıca iltihak ede-
bilecektir.

Tasdikanılmekal alâkadar murahhaslar işbu mukavelenameyi imza eylemişlerdir. Pariste 21
haziran 1926 tarihinde tek bir nüsha olarak yazılmıştır.

Bu nüsha Fransa Cümhuriyeti Hükûmetinin evrak mahzeninde hrfzedilecek ve musaddak nü-
sahaları diplomasi yolile diğer Âkid Taraflara tevdi olunacaktır.

Salâhiyeti tammeyi haiz murahhasların imzaları

Efganistan adına:

İslâmbek Khoudorar Khan.

Arnavudluk adına:

Dr. Osman.

Alman İmparatorluğu adına:

Franoux,

Hamel.

Arjantin milleti adına:

F. A. De. Toledo.

Avusturya adına:

Dr. Alfred Grunberger.

Belçika adına:

Velche.

Brezilya adına:

Carlos chagas,

Gilberto Moura Costa.

Bulgaristan adına:

B. Morfoff,

Tochko Pétroff.

Şili adına:

Armando Quezada.

Çin adına:

S. K. Yao,

Seie Ton Fa.

Kolombiya adına:

Miguel Jiménez Lopez.

Küba adına:

R. Hernandez Portela.

Danimarka adına:

Th. Madsen.

Danzig adına:

Chodzko,

Stade.

Dominyonlar Cümhuriyeti adına:

Betances.

Mısır adına:

Fakhry,

Dr. M. El Guindy.

Ekvator adma:

J. Illingourth.

İspanya adma:

Marquis De Faura,

Dr. F. Murillo.

Birleşik Amerika adma:

H. S. Cumming,

W. W. King.

Habeşistan adma:

Lagarde, Duc D'Entetto.

Finlandiya adma:

Enckell.

Fransa adma:

Camille Barrère,

Harismendy,

Navailles,

Dr. A. Calmette,

Léon Bernard.

Cezayir adma:

Dr. Raynaud.

Garbî Afrika adma:

Dr. Paul Gouzien.

Şarkî Afrika adma:

Thiroux.

Hindicini adma:

Dr. L'Heminier,

Dr. N. Bernard.

Suriye, Lübnan, Alaouites ve Cebeli-Dürüz adma:

Harismendy.

Fransanın sair kolonileri, himayesi, mülkiyeti ve mandası altındaki ülkelerin heyeti umumiyesi adma:

Audibert.

Britanya İmparatorluğu adma:

G. S. Buchanan,

Johe Murray.

Kanada adma:

J. A. Amyot.

Avusturalya adma:

W. C. Sawers.

Yeni Zeland adma:

Sydney Price James.

Hindistan adma:

D. T. Chadwick.

Birleşik Cenubî Afrika adma:

Philip Stock.

Yunanistan adma:

Al. C. Carapanos,

D. Matarangas.

Guatemala adma:

Francisco A. Figueroa.

Haiti adma :

Georges Audain.

Hicaz adma :

Dr. Mahmoud Hamoudè.

Honduras adma :

Rubèn Audino Aguilar.

Macaristan adma :

Dr. Ch. Grosch.

İtalya adma :

Albert Lutrario,

Giovanni Vittorio Repetti,

Odoardo Huetter,

G. Rocco,

Giuseppe Druetti.

Japon adma :

H. Matsushima,

Mitsuzo Tsurumi.

Liberya Cümhuriyeti adma :

R. Lehmann,

N. Ooms.

Lituvanya adma :

Dr. Pr. Vaiciuska.

Lüksemburg adma :

Dr. Praum.

Fas adma :

Harismendy,

Dr. Raynaud.

Meksika adma :

R. Cabrera.

Monako adma :

F. Roussel,

Dr. Marsan.

Norveç adma :

Sigurd Bentzon.

Paraguay adma :

R. V. Caballero.

Felèmenk adma :

Doude Van Troostwyk,

N. M. Josephus Jitta,

De Vogel,

Van Der Plas.

Peru adma :

P. Mimbela.

İran adma :

Dr. Ali Khan Partow Aazam,

Mansour Charif.

Polonya adma :

Chodzko.

Portekiz adma :

Ricardo Jorge.

Romanya adına :

Dr. J. Cantacuzène.

Sen-Maren adına :

Dr. Guelpa.

Sırp, Hırvat ve Sloven Kırallığı adına :

M. Spalaikovitch.

Salvador adına :

Carlos R. Lardè-Arthès.

Sudan adına :

Oliver Francis Haynes Atkey.

İsviçre adına :

Dunant,

Carrière.

Çekoslovakya adına :

Dr. Ladislav Prochazka.

Tunus adına :

Navailles.

Türkiye adına :

A. Féthy.

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı adına :

J. Davtian,

J. Mammoulia,

L. Bronstein,

O. Mebournoutoff,

N. Freyberg,

Al. Syssine,

V. Egoriew,

Uruguay adına :

A. Herosa.

Venezüella adına :

José Ig. Gardenas.

Lahika

19 haziran 1893 tarihli Hidiv iradesi

Biz Mısır Hidivi,

Dahiliye nazırımızın teklifi ve Nezaretler meclisimizin muvafık reyi üzerine 3 kânunusani 1881 (2 sefer 1298) tarihli irademizde bir takım tadilat icrası lâzım olduğunu nazarı dikkate alarak, İrade ederiz:

Madde — 1

Bahrî ve karantina sıhhat meclisi salgın hastalıkların ve bulaşıcı hayvan hastalıklarının Mısırdâ duhulüne veya eenebi memleketlere intikal etmesine mâni olmak için alacak tedbirleri kararlaştırmak ile mükelleftir.

Madde — 2

Mısırlı murahhasların sayısı dört azaya tenzil edilecektir.

- 1 - Mısır Hükûmeti tarafından tayin edilen ve ancak âranın inkısamı takdirinde rey verecek olan meclis Reisi;
- 2 - Bahrî ve karantina sıhhat idaresi umumî müfettişi olan avrupalı bir tıp doktoru;
- 3 - İskenderiye şehri sıhhiye müfettişi yahud bu vazifeyi ifa eyliyen zat;
- 4 - Sıhhat işleri ve umumî Hıfzıssıhha idaresinin veteriner müfettişi. Murahhasların kâffesi gerek avrupada bir tıp fakültesinden, gerek Devlet tarafından usulen diplomalı tabiblerden yahud meslekden bilfiil yetişmiş ve lâakal konsolos vekili rütbesinde yahud ona muadil memurlardan olmalıdır. Bu hüküm halihazırda vazife ifa eden murahhaslara tatbik olunmaz.

Madde — 3

Bahrî ve karantina sıhhat meclisi Mısırın sıhhi hallerine ve yabancı memleketlerin mevaridatı üzerine daimî bir nezaret icra eder.

Madde — 4

Mısırâ müteallik olan işlerinden dolayı, Bahrî ve karantina sıhhiye meclisi Sıhhat ve umumî Hıfzıssıhha meclisinden her hafta Kahire ve İskenderiye şehirlerinin vukuatı sıhhiye icmalarını ve her ay vilâyetlerin sıhhiye icmalarını alacaktır. Bu icmalar, icabatı mahsusadan dolayı Bahrî karantina sıhhat meclisi tarafından talep edildiği vakit, daha kısa fasılalarla gönderilecektir.

Bahrî karantina sıhhat meclisi dahi, kendi tarafından, Sıhhat ve umumî Hıfzıssıhha meclisine, ittihaz ettiği kararları ve yabancı memleketlerden aldığı malûmatı tebliğ edecektir.

Hükûmetler, muvafık görürlerse, kendi memleketlerinin sıhhi vukuat icmalini gönderirler ve zuhur eder etmez salgın insan ve hayvan hastalıklarını bildirirler.

Madde — 5

Bahrî ve karantina Sıhhat meclisi memleketin ahvali sıhhiyesini tahkik eder ve lüzum gördüğü her yere teftiş heyetleri gönderir. Sıhhat ve umumî hıfzıssıhha meclisi bu heyetlerin gönderilmesinden haberdar edilecek ve onların vazifelerini ifa etmelerini teshil için çalışacaktır.

Madde — 6

Meclis beşriî salgın hastalıkların ve sari hayvan hastalıklarının deniz veya göl hududlarından

Mısıra girmesini menetmek için vikaye tedbirleri alır ve karantina muvakkat mevkilerinin ve daimî müesseselerinin tesis olunacakları noktaları tayin eder.

Madde — 7

Meclis hareket etmek üzere bulunan gemilere sıhhiye daireleri tarafından verilen patenta üzerine yazılacak meşruhatın şeklini tayin eder.

Madde — 8

Mısırdaki beşerî salgın hastalıklar yahud sari hayvan hastalıkları zuhuru halinde, Meclis bu hastalıkların yabancî memleketlere intikaline mâni olmak üzere vaki tedbirleri kararlaştırır.

Madde — 9

Meclis kararlaştırmış olduğu sıhhi karantina tedbirlerinin icrasına nezaret ve onları murakabe eder. Karantina idaresine aîd bütün nizamnameleri tayin eder ve memleketin muhafazası için olduğu kadar Beynelmilâl sıhhi mukaveleler kararlaştırılmış olan teminatın idamesi için de bu nizamnamelerin tamamile icrasına nezaret eder.

Madde — 10

Meclis Hicaza azimet ve avdette hacıların nakilleri için sıhhi noktai nazardan lâzım olan şartları tanzim eder ve hac zamanında hacıların ahvali sıhhiyelerine nezaret eyler.

Madde — 11

Bahrî ve karantina sıhhat meclisi tarafından ittihaz olunan kararlar Dahiliye Nezaretine tebliğ edilir. Bu kararlardan Hariciye nezaretine dahi malûmat verilir. Bu nezaret, lâzıml olduğu takdirde onları ajanlara ve başkonsoloslara tebliğ eder.

Bununla beraber, meclis reisi idarenin cari muameleleri hakkında sahil şehirlerdeki konsolosluk makamlarıyla doğrudan doğruya muhabere etmeğe mezundur.

Madde — 12

Reis ve onun gaybubetinde yahud nezareti halinde bahrî ve karantina sıhhiye idaresi. Umumî müfettişi meclisin kararlarının icrasını temin ile mükelleftir. Reis bu hususda, Bahrî ve karantina sıhhiye idaresinin bilûmum memurlarıyla ve memleketin muhtelif makamlarıyla doğrudan doğruya muhabere eder. Meclisin reylerine tevfikân, limanların sıhhi zabıtasına, bahrî ve karantina müesseselerini ve çöldeki karantina duraklarını idare eder.

Nihayet reis cari muameleleri tedvir eder.

Madde — 13

Sıhhat umumî müfettişi, sıhhiye daireleri müdürleri, Sıhhiye mevkileri ve karantina karargâhları tabibleri gerek Avrupanın bir tıp fakültesinden ve gerek Devlet tarafından muntazaman diplomalı tabibler arasından intihab olunur.

Meclisin Ciddedeki murahhası Kahireden diplomalı tabib olabilir.

Madde — 14

Meclis, bahrî ve karantina sıhhiye idaresine merbut bilûmum memuriyetler için namzedleri, onların tayin hakkını münhasıran haiz bulunan Dahiliye nezaretine Reis vasıtasile bildirir.

Aziller, nakiller ve terfiler için de aynı suretle muamele yapılır.

Bununla beraber reis, bilûmum maiyet memurlarını zahmetli iş adamlarını, müstahdemini ve saireyi tayin eder.

Sıhhiye gardiyanlarının tayini münhasıran Meclise aiddir.

Madde — 15

Sıhhiye daireleri müdürlerinin adedi yedi olup buldukları yerler İskenderiye, Dimyad, Portsaid, Süveys, Tur, sevakin ve Mısırdır. Tur Sıhhiye dairesi haç müdedti ve istilâ zamanları haricinde çalışmayabilir.

Madde — 16

Sıhhiye daireleri müdürleri kendi mmtakalarındaki bilûmum sıhhiye memurlarının âmiri olup idare ve vazifelerinin hüsnü ifasından mesuldürler.

Madde — 17

Elârişdeki sıhhiye başmemuru, bundan evvelki madde ile müdürlere verilmiş olan salâhiyetlerin aynini haizdir.

Madde — 18

Sıhhiye durakları v karantina karargâhları müdürleri tedvir eyledikleri müesseselerin tıbbî ve idarî hizmetlerinde bulunan bilûmum memurların âmiridürler.

Madde — 19

Sıhhiye umumî müfettişi, Bahrî ve karantina sıhhiye meclisine merbut bütün hizmetlere nezaret etmekle mükelleftir.

Madde — 20

Bahrî ve karantina sıhhiye meclisinin Ciddedekimurahhasının vazifesi Hicazın bilhassa hac zamanında ahvali sıhhiyesi hakkında, meclise haber vermektir.

Madde — 21

Reis ile, Bahrî ve karantina sıhhiye idaresi umumî müfettişinden ve meclis tarafından seçilmiş üç murahhasın mürekkebi bir inzibat encümeni Bahrî ve karantina sıhhiye idaresine mensub memurlar aleyhinde vaki olan şikâyetleri tedkik ile mükelleftir.

Bu encümen her mesele hakkında bir rapor tanzim ederek meclisin heyeti umumiye halinde içtimada ona arzeder. Murahhaslar her sene teedid olunacaklardır. Yeniden intihabları caizdir.

Meclisin kararı, reis vasıtasile, Dahiliye Nezaretinin tasvibine arz olunur. İnzibat encümeni, meclise danışmaksızın: 1 - Tevbih, 2 - Bir aylık kadar maaş katı cezalarını verebilir.

Madde — 22

İnzibat cezaları şunlardır:

1 - Tevbih;

2 - Sekiz günlükten üç aylığa kadar maaş katı;

3 - Hareratsız nakli memuriyet;

Bunların cümlesi adi cinyet ve cünhalar için icra edilecek takibata hâlel getirmez.

Sıhhiye ve karantina resimleri Bahrî ve karantina sıhhiye idaresine mensub memurlar tarafından tahsil olunur.

Bu memurlar muhasebe ve defter tutma hususunda, Maliye Nezareti tarafından tesis edilmiş olan umumî nizamlara tevfiği hareket ederler.

Muhasebe memurları, hesaplarını ve tahsilât hasılatını meclis riyasetine gönderirler.

Muhasebe merkez kalemi âmiri olan muhasebe memuru meclis reisinin vizesi üzerine kendilerinin zimmetlerini tebrîe eder.

Bahrî ve karantina sıhhiye meclisi kendi malî işlerini tedvir eder.

Gelir ve masrafların idaresi reis ile Bahrî karantina sıhhiye idaresi umumî müfettişinden ve Devletlerin meclis tarafından seçilmiş üç murahhasından mürekkeb bir encümene tevdi olunmuştur. Bu encümen maliye encümeni adını alır. Üç Devlet murahhası her sene teâdid olunurlar. Yeniden in-tihabları caizdir.

Bu encümen, her derecedeki memurların maaşlarını, meclis tarafından tasdik olunmak üzere, tesbit eder; sabit masraflar ile gayri melhuz masraflar hakkında karar verir.

İdaresi hakkında meclise her üç ayda bir defa hususî bir celsede mufassal rapor arzeder. Malî senenin hitamını takib eden üç ay zarfında encümenin teklifi üzerine meclis katğî bilânço-yu kararlaştırır ve reis vasıtasile Dahiliye Nezaretine gönderir.

Meclis varidat ve masraf bütçelerini hazırlar. Bu bütçe Nazaretler meclisi tarafından Devlet bütçesile aynı zamanda ve mülhak bütçe olarak tesbit edilecektir. Masraflar miktarı, varidat miktarını tecavüz ettiği takdirde, açık, Devletin umumî varidat membarından kapatılır. Bununla beraber meclis varidat ile masrafları tevzin için teahhursuz olarak tedkikat yapacaktır. Teklifleri reis vasıtasile Dahiliye Nezaretine gönderilecektir. Varidat fazlası, var ise, Bahrî ve karantina sıhhiye meclisinin vizesinde kalacaktır. Bu fazla, sıhhiye meclisinin, Nazaretler meclisince tasdik olunan kararile gayri melhuz ihtiyaçlara karşılık olmak üzere munhasıran bir ihtiyat akçesi tesisine tahsis olunacaktır.

Reis, meclis azasından üç kişi tarafından talep edildiği takdirde gizli rey usulüne müracaat edilmesini emreder. İnzibat encümenine yahud Maliye encümenine dahil olacak Devlet murahhaslarının intihabında ve memurlar arasında tayin, azil, tahvil, yahud terfi mevzu bahis olduğu vakitlerde gizli rey usulü mecburidir.

Valiler, polis müdürleri, ve müdürler kendilerine taallük eden hususatta sıhhiye nizamlarının icrasından mesuldürler. Keza mülkî ve askerî makamlar gibi bunlar dahi Bahrî ve karantina sıhhat idaresi memurları tarafından kanunen talep edildikçe, umumî sıhhat nefine ittihaz edilen tedbirlerin süratle icrasını temin için yardım etmeğe mecburdurlar.

Geçen hükümlere muhalif olan bütün evvelki irade ve nizamnameler mülğadır.

1 teşrinisani 1893 tarihinden itibaren meriyülicra olacak olan, bu iradenin icrasına Dahiliye Nazı-

rimiz memurdur.

Ramle Sarayında, 19 haziran 1893 tarihinde tanzim edilmiştir.

Meclis Reisi, Dahiliye Nazırı
Riaz

Abbas Hilmi

25 kânunuevvel 1894 tarihli Hidiv iradesi

Biz Mısır Hidivi;

Maliye Nazırımızın teklifi ve Nezaretler Meclisimizin muvafık reyi üzerine; 7 nci madde hakkında, Düyunu umumiye veznesi komiseri müdürlerinin muvafık reyi ile; Devletlerin muvafakati ile, İrade ederiz.

Madde — 1

1894 malî senesinden itibaren her sene fener rüsumunun halihazırdaki varidatından aşağıdaki maddelerde izah edildiği veçhile istimal edilecek olan 400 000 Mısır lirası mikdarında bir meblâğ tefrik olunacaktır.

Madde — 2

1894 senesinde tefrik olunan meblâğ aşağıdaki hususlara tahsis olunacaktır.

1 - Karantina meclisinin 1894 malî senesi için husule gelebilecek olan açığı bundan sonraki maddede söylendiği veçhile mezkûr meclisin ihtiyat akçesinden husule gelen varidat ile tamamen kapadılmadığı takdirde o açığın kapatılmasına;

2 - Tur, Süveys ve Uyunu Musa müessesatı sıhhiyesinin tehzizatı için lüzum görülen fevkalâde masraflara karşılık olmak üzere;

Madde — 3

Karantina meclisinin halihazırdaki ihtiyat akçası bu akça 10 000 Mısır lirasından aşağı bir meblâğa tenezzül etmemek şartıyla - 1894 malî senesinin açığını kapatmak için istimal olunacaktır.

Açık tamamen kapadılmadığı takdirde, mütebakisi için birinci maddede musarrah varidat karşılık gösterilecektir.

Madde — 4

1895 ve 1896 malî senelerinden hâsil olan 80 000 liralık meblâğdan:

1 - 1894 senesinde aynı varidattan tediye olunacak ve mezkûr 1894 senesinin açığına mahsub edilecek olan meblâğa müsavi ve Tur, Süveys, Uyunu Musa için birinci maddede yazılı fevkalâde masraflara tahsis edilen meblâğların yekûnunu 40 000 Mısır lirasına iblâğ edecek surette bir meblâğ;

2 - Karantina meclisinin 1895 ve 1896 malî seneleri için açığını kapatmağa lâzım olan meblâğlar ayrılacaktır.

Yukarıki mebalığın tefrikinden sonra kalacak fazlası Bahriahmerde yeniden fenerler inşasına tahsis olunacaktır.

Madde — 5

1897 malî senesinden itibaren, senelik 40 000 Mısır lirası mikdarındaki bu meblâğ karantina meclisinin vukua gelebilecek açıklarını kapatmağa tahsis olunacaktır.

Bu husus için lâzım olan meblâğın yekûnu meclisin 1894 ve 1895 malî senelerinin malî neticeleri esas tutularak katği surette tesbit edilecektir. Fazlası fener rûsumunun tenziline tahsis olunacaktır Şurası mukarrerdir ki Bahriahmerde ve Akdenizde aynı nisbette tenzil olunacaktır.

Madde — 6

Yukarıdaki tefrikler ve tahsislerden dolayı, Hükûmet, 1894 senesinden itibaren, karantina meclisinin gerek alelâde, gerek fevkalâde masrafları hususunda bütün teahhüdlerden teberri eder.

Bununla beraber şurası mukarrerdir ki Mısır Hükûmeti tarafından bu güne kadar tahammül edilmiş olan masraflar kendi uhdesinde kalmakta devam edecektir.

Madde — 7

1894 senesinden itibaren, düyunu umumiye veznesile varidat fazlası hesabının rüyeti sırasında, bu fazladan Hükûmete isabet eden hisse senevî 20 000 Mısır lirası mikdarında tezyid olacaktır.

Madde — 8

İşbu iradenin 5 nci maddesi mucibince fenerler rûsumunun tenziline tahsis olunacak olan meblâğın, Mısır ile Almanya, Belçika, Büyük Beritanya ve İtalya Hükûmetleri arasında münakid ticarî itilâfnamelere müzeyyel mektublarla kabul edilmiş olan 40 000 Mısır lirasından tenzil olunacağı hakkında Mısır Hükûmeti ile mezkûr Hükûmetler arasında itilâf hâsıl olmuştur.

Madde — 9

Bu iradenin icrasına Dahiliye Nazırımız memurdur.

25 kânunuevvel 1894 tarihinde Kubbe sarayında tanzim edilmişti.

Hidiv ile birlikte Nazırlar meclisi
reisi
N. Nubar
Hariciye nazırı
Boutros Ghalı

Abbas Hilmi
Maliye nazırı
Ahmed Mazlum

Bahrî ve karantina sıhhiye idaresinin çalışması hakkında 19 haziran 1893 tarihli nezaret kararnamesi

Dahiliye nazırı,

19 haziran 1893 tarihli irade mucibince emreder :

Birinci bab

Bahrî ve karantina sıhhiye mahalli

Madde — 1

Reis her ayın ilk salı günü Bahrî ve karantina sıhhiye meclisini alelâde celse halinde içtimaa davet eder.

Üç aza tarafından talep vaki olduğu takdirde yine meclisi içtimaa davet etmekle mükelleftir.

Nihayet reis, ilcaatı ahval dolayısıyla derhal mühim bir karar ittihazı icab eylediği her defada dahi meclisi fevkalâde celse halinde toplar.

Madde — 2

Davet tezkerelerine, ruznameye dercolunan meseleler yazılır. Müstaceliyet olmadıkça ancak davet mektuplarında zikrolunan meseleler hakkında katği kararlar ittihaz olunabilir.

Madde — 3

Meclisin kâtibi, celselerin zabıtnamelerini tutar.

Bu zabıtnameler celsede hazır bulunan azaların kâffesinin imzasma arz olunur. Zabıtnamelerin sureti bir deftere aynen geçirilerek bu dahi zabıtnamelerin asıllarile birlikte evrak mahzeninde hıfz olunur.

Zabıtnamelerin muvakkat bir sureti, meclis azasından her talep eden zata verilir.

Madde — 4

Reisten, bahrî karantina sıhhiye hidematı müfettişi umumisinden ve meclis tarafından seçilmiş iki devlet murahhasından mürekkeb daimî bir komisyon müstacel karar ve tedbirler ittihazile mükelleftir.

Alâkadar olan milletin murahhası daima davet olunur. Bu murahhas rey vermek salâhiyetini haizdir. Reis ancak reylerin inkisamı takdirinde rey verir Kararlar derhal tezkereler ile meclisin bilûmum azasına bildirilir.

Madde — 5

Reis, gaybubeti halinde bahrî ve karantina sıhhiye idaresi umumî müfettişi meclisin müzakeratını idare eder ve ancak âranın inkisamı takdirinde rey verir.

İdarenin umumî idaresi reise aiddir. Reis meclisin kararlarını icra ettirmekle mükelleftir.

Sekreterlik

Madde — 6

Reisin idaresi altında bulunan sekreterlik, gerek Dahiliye nezaretile gerek bahrî ve karantina sıhhiye idaresi memurlarile vaki olan muhabereleleri temerküz ettirir. Sekreterlik istatistik ve

evrak işleriyle muvazzaftır. Sekreteriğe, muamelelerin tedvirini temin için kâfi adetde yazıcılar ve mütercimler terfik edilecektir.

Madde — 7

Sekreterlik âmiri olan Meclis kâtibi Meclisin içtimalarında hazır bulunarak zabıtnameleri tutar.

Sekreterlik memurları ve müstahdemleri Meclis kâtibinin emri altındadırlar. Meclis kâtibi onların mesaisini idare ve murakabe eder. Meclis kâtibi evrakın muhafazasile mükellef olub ondan mesuldür.

Muhasebe kalemi

Madde — 8

Muhasebe merkez kaleminin âmiri «muhasib memur» dur. Muhasebe merkez kalemi âmiri bir kefalet temin etmeden vazifeye başlayamaz, kefaletlerin mikdarı, bahrî ve karantine sıhhiye Meclisi tarafından tesbit olunur.

Muhasebe merkez kalemi âmiri, Maliye encümeninin idaresi altında olarak, Sıhhiye ve karantina rüsumunun tahsiline memur olanların muamelâtını murakabe eder.

Muhasebe merkez kalemi âmiri cetvelleri ve hesapları tanzim eder, bu cetveller ve hesaplar Maliye Komitesi tarafından tesbit ve Meclis tarafından tasvib edildikten sonra Dahiliye nezaretine gönderilir.

Umumî sıhhat müfettişi

Madde — 9

Umumî sıhhat müfettişi Meclise tâbi bilûmum servislere nezaret eder. Umumî müfettiş bu nezareti, 19 haziran 1893 tarihli emirnamenin 19 ncu maddesinde gösterilen şartlar dairesinde icra eder.

Umumî müfettiş, Sahil Sıhhiye Ofisile idarelerinin ve Sahil sıhhiye mevki memurlarının her birini senede lâakal bir defa teftiş eder.

Bundan maada, Reis meclisin teklifi üzerine ve idarenin ihtiyaçlarına göre, umumî müfettişin icra edeceği teftişleri tayin eder.

Umumî müfettişin mazereti takdirinde reis, meclisin muvafakatini alarak umumî müfettişe vekâlet edecek memuru tayin eder.

Umumî müfettiş bir sahil sıhhiye ofisini, bir sahil sıhhiye idaresini, bir sahil sıhhiye mevki memurluğunu, bir sıhhiye durağını yahud bir karantina karargâhını her ziyaretinde teftişlerinin neticesini mahsus bir raporla reise bildirir.

Umumî müfettiş, devir ve teftiş faslâsında, Reisin emri altında olarak umumî hizmetin idaresine iştirak eder. Reisin gaybubetinde veya mazeretinde onun yerine vekâlet eder.

İkinci bab

Limanlar hizmetleri, karantina durakları, sıhhiye mevkileri

Madde — 10

Akdenizde ve Bahriahmerde Mısır sahili imtidadınca ve keza göl cihetinin kara hududları üzerinde bahrî ve karantina sıhhiye zabıtası sıhhiye daireleri müdürlerine, sıhhiye durakları yahud karantina karargâhları müdürlerine, sıhhiye memurlukları âmirliklerine yahud sıhhiye noktaları âmirlerine ve onların maiyetinde bulunan memurlara tevdi olunmuştur.

Madde — 11

Sahil sıhhiye ofisleri müdürleri gerek başında buldukları dairenin gerek o daireye merbut sahil sıhhiye mevki memurluklarının hizmetlerini tedvir ederler ve o işlerden mesul olurlar. Sahil sıhhiye ofisleri müdürleri bahri ve karantina sıhhiye zabıtası nizamlarının tamamile tatbikına nezaretle mükelleftir. Meclis riyasetinden alacakları talimata tatbiki hareket ederler ve gerek kendi dairelerinin bilûmum memurlarına, gerek dairelerine merbut bulunan sahil sıhhiye mevki memurlarına lâzım olan emirleri ve talimatı verirler.

Sahil sıhhiye ofisleri müdürleri gemilerin hüviyetlerini tahkik etmek ve istintak muamelelerini yapmakla, karantina tedbirlerini tatbik etmekle mükelleftirler. Keza nizamnamelerde gösterilen hallerde tıbbi muayene icra ve karantina nizamlarına mugayir hareketleri tahkik ederler. İdarî işleri hakkında riyaset ile yalnız sahil sıhhiye ofis müdürleri muhabere ederler ve vazifelerinin ifası esnasında toplamış oldukları bilgümlerle malûmatı riyasete gönderirler.

Madde — 12

Sahil sıhhiye ofisleri müdürleri, maaş noktai nazarından iki sınıfa taksim edilmiştir:

Birinci sınıf sahil sıhhiye ofisleri dört tane olup berveği atidir:

İskenderiye;

Portsaid;

Süveys havzası ve Uyunu Musadaki karargâh;

Tur;

İkinci sınıf sahil sıhhiye ofislerinin adedleri üç olup berveği atidir:

Dimyat;

Sevakın;

Kosir;

Madde — 13

Sahil sıhhiye idarelerinin âmirleri, idareye müteallik hususatta, müdürlerin kendi merkezlerine aid hususatta haiz oldukları salâhiyetlerin aynını haizdirler.

Madde — 14

Yalnız bir sahil sıhhiye idaresi mevcut olup o da El'arıştedir.

Madde — 15

Sahil sıhhiye mevkileri âmirlerinin maiyetinde idare eyledikleri mevkilerin memurları vardır. Kendileri bir sahil sıhhiye ofisi müdürünün emri altında bulunurlar.

Sahil sıhhiye mevki âmirleri nizamnamelerle gösterilen sıhhiye ve karantina tedbirlerini icraya memurdurlar. Sahil sıhhiye mevki âmirleri hiç bir patenta veremezler. ve yalnız serbest pratika ile hareket eden gemilere vize vermeğe mezundurlar. Sahil sıhhiye mevkileri bulaşık veya gayri munta zam bir patenta ile gelen gemileri sahil sıhhiye ofisi bulunan bir limana gitmeğe mecbur ederler. Sahil sıhhiye mevkileri âmirleri bizzat sıhhi istintak yapamazlar. Fakat bu husus için tâbi oldukları sahil sıhhiye ofisinin müdürünü davet etmeğemeceburdurlar.

Müstacel haller haricinde idarî bütün işler için ancak bu müdür ile muhabere edebilirler. Gelen bir gemi hakkında ittihaz edilecek tedbirler yahud hareket edecek bir geminin patentasına yazılacak sıhhi meşruhat gibi müstacel sıhhi ve karantina işlerinde doğrudan doğruya Meclis riyasetile muhabere ederler; fakat merbut buldukları müdüre bu muhabereden bilâteahhür malûmat vermeğe mecburdurlar.

Sahil Sıhhiye mevkileri âmirleri, haber aldıkları gark hâdiselerini en süratli vasıtalarla meclis riyasetine bildirmekle mükelleftirler.

Madde — 16

Sahil sıhhiye mevkilerinin adedi, aşağıda tadad edildiği veçhile altıdır.

İskenderiye Sahil sıhhiye ofisine merbut olan : Port - Neuf, Abukır, Brullos, Roset sahil sıhhiye mevkileri.

Portsaid Sahil sıhhiye ofisine merbut olan Kantara ve İsmailiye iç limanı sahil sıhhiye mevkileri.

Meclis, hizmetlerin icablarına ve kendi varidatına göre yeniden sahil sıhhiye mevkileri tesis edebilecekdir.

Madde — 17

Sahil sıhhiye duraklarının ve karantina karargâhlarının daimî veya muvakkat hizmeti, emirleri, altında sıhhiye memurları, gardiyanlar, hamallar ve müstahdemin bulunan müdürlere tevdi edilmiştir.

Madde — 18

Müdürler sıhhiye durağma veya karargâhına gönderilmiş olan kimseleri karantinaya tâbi tutmakla mükelleftirler. müdürler, tabiblerle birlikte, muhtelif suretle karantinaya tâbi olanların tecrid edilmesine nezaret ve her hangi bir türlü tehlike husulünü menederler. Muayyen müddetin hitamında nizamlara tevfikân serbest pratika verirler, yahud pratikayı tecil ederler. Emtianın ve kullanılmış eşyanın dezenfeksiyonunu yaparlar. Bu ameliyatta istihdam olunan kimselere karantina tatbik ederler.

Madde — 19

Müdürler emrolunan tedbirleri tatbik ve karantinaya tâbi olan kimselerin ve müessese memurlarının ahvali sıhhiyelerine mütemadi olarak nezaretiera ederler.

Madde — 20

Müdürler hizmetin sureti ifasından mesuldürler ve her gün bir raporla bahri ve karantina sıhhiye meclisi riyasetine malûmat verirler.

Madde — 21

Sıhhiye duraklarına ve karantina karargâhlarına merbut tabibler bu müesseselerin müdürlerinin emri altında bulunurlar. Onların da emri altında eczacı ile hasta bakıcılar vardır.

Bu tabibler karantinede bulunanların ahvali sıhhiyelerine nezaret ve sıhhiye mevkiinin yahud karargâhın revirini idare ederler.

Karantineye konulan kimselere serbest pratika ancak tabibin muayenesinden ve müsaid raporundan sonra verilir.

Madde — 22

Her sahil sıhhiye ofisinde, sahil sıhhiye durağı da yahud karantina karargâhında müdür aynı zamanda «muhasib memur» dur.

Muhasib memur, kendi şahsî mesuliyeti altında olmak üzere sıhhiye ve karantina rüsumunu tahsil edecek memuru tayin eder.

Sahil sıhhiye idarelerinin ve sahil sıhhiye mevkilerinin âmirleri dahi muhasib memurdurlar. Bunlar rüsümü bizzat tahsil ile mükelleftirler.

Rüsüm tahsilile mükellef olanlar, irae edecekleri kefalet, defter tutma gibi hususatta, irsalât zamanları için ve hizmetlerinin malî kısmına taallûk eden her hususlarda Maliye Nezaretinden sadır olan nizamlara tatbiki hareket edeceklerdir.

Madde — 23

Bahrî ve karantina sıhhiye idaresi masrafları meclisin kendi vesaitile yahud Maliye Nezaretile mutabık kalmarak Maliyenin göstereceği vezneler marifetile tediye olunacaktır.

Kahire : 19 haziran 1893

Riaz

